

KÖZTELEK

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI LAP.

AZ ORSZÁGOS MAGYAR GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Az országos m. gazdasági egyesület tagjai ingyen kapják.
Nem tagoknak előfizetési díj:
Egész évre 10 frt, félévre 5 frt, negyed évre 2 frt 50 kr.

Megjelenik minden szerdán és szombaton.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest (Köztelek).
Üllői-út 25. szám.
Kéziratokat a szerkesztőség nem küld vissza.

AZ OMGE. KÖZLEMÉNYEI.

Gazdasági előadások.

(1895. február 24., 25., 26. és 27-én.)

Az „Országos Magyar Gazd. Egyesület“ által ez évben rendezendő gazdasági előadások tervezete a következő:

Első nap. Február 24. (Vasárnap.)

Délelőtt 10—12 óráig, *Engelbrecht* Károly. A szőlőjtványok metszéséről, kapcsolatban a Dezeimeris-féle metszési elmélettel.

Délelőtt 12—1 óráig, dr. *Szilágyi* Gyula. A gazdasági szeszgyárak üzemének ellenőrzéséről.

Délután. A központi mintapincze megtekintése.

Második nap. Február 25. (Hétfő.)

Délelőtt 10—12 óráig, *Cserhádi* Sándor. Ujabb tapasztalatok a trágyázás köréből. (I.)

Délelőtt 12—1 óráig, *Sierbán* János. A kendertermelés és áztatásról.

Délután. A közraktárak és a gabonaelevátor megtekintése.

Harmadik nap. Február 26. (Kedd.)

Délelőtt 10—12 óráig, *Imreh* Lajos. A komlótermelésről.

Délelőtt 12—1 óráig, *Cserhádi* Sándor. Ujabb tapasztalatok a trágyázás köréből. (II.)

Délután. Egy gazdasági gépgyár megtekintése.

Negyedik nap. Február 27. (Szerda.)

Délelőtt 10—11 óráig, *Kvassay* Jenő. Az öntözésről.

Délelőtt 11—1 óráig, *Luczenbacher* Miklós. Lótenyésztésünk emeléséről.

Az összes előadások hallgatása teljesen díjtalan. Az egyes előadók, előadásuk után szívesen szolgálnak részletes felvilágosítással, azért van szerencsénk a tisztelt hallgatóközönséget arra kérni, hogy az előadók szíveségét minél behatóbban vegye igénybe. Az előadások *Engelbrecht* Károly és dr. *Szilágyi* Gyula urak előadásain kívül, a melyek a műegyetem kémiai előadási termében (Múzeum-körut, technika) tartatnak meg, mind a Köztelek nagytermében fognak megtartatni. Jelentkezések az O. M. G. E. titkári hivatalához intézendők.

Gróf Desseffy Aurél,
az O. M. G. E. elnöke.

Felhívás

a III. országos gazdakongresszus tagjai közé való belépésre.

Felkérjük tisztelt gazdatársainkat, hogy mindazok, kik a III. országos gazdakongresszus tagjai közé belépni óhajtanak, mielőbb s lehetőleg még e hó folyamán jelentkezni szíveskedjenek, hogy a rendező-bizottság tájékozva legyen az időszakonként szétküldendő nyomtatványok száma felől s viszont ezeket a tagok is idejekorán kézhez vehessék. A tagsági díj beküldésére kérjük a „Köztelek“ lap 12. számában (a tervezettel együtt) mellékelt postautalványt igénybe venni,

a mely úgy van szövegezve, hogy belépési nyilatkozatnak egymagában elég s a pénzküldemény rendeltetését illetőleg minden tévedést kizár. Ilyen szövegezett postautalványokat, valamint kongresszusi tervezeteket minden érdeklődőnek a kívánt számban bocsát rendelkezésére a kongresszus titkári hivatala (Budapest, Köztelek).

A III. országos gazdakongresszus rendező-bizottsága.

Meghívó.

A közigazgatási szakosztály f. hó 21-én azaz esütörtökön d. u. 4 órakor a Köztelek nagytermében ülést tart.

Tárgyai:

1. „Biztosítás szövetkezés útján“ című a szövetkezeti eszme népszerűsítését célzó munkálat ügyében a kiküldött albizottság javaslata.

2. Az „Országos Kölesönös Biztosító Szövetkezet“ átirata ügyében a kiküldött bizottság javaslata.

3. *Bálintffy* Pál és dr. *Rodiczky* Jenő előterjesztései a budapesti gyapjuaukezió ügyében.

Eszterházy Miklós Mórincz
szak. alelnök.

Tavaszi luxuslövásár.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület által rendezett tavaszi (IV-ik) luxuslövásár f. év április hó 18., 19., 20. és 21-én fog a „Tattersall“-telepen (külső kerepesi-ut, központi pályaudvarral szemben) megtartatni.

A bejelentés határideje márczius hó 15.

Részletes felvilágosítással szolgál a vásár tervezete, melyet az O. M. G. E. titkári hivatala az érdeklődőknek ingyen küld meg.

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete
Budapest, Alkotmány-utcza 31. szám.

Tavaszi mag-árjegyzékünk
megjelenvén, azt a tisztelt gazdaközönség szíves figyelmébe ajánljuk és kívánatra bérmentve megküldjük.

XII. tenyészállatvásár.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület a nagyméltóságú földmivelségi miniszterium támogatásával a folyó év április hó 5., 6. és 7. napján *Budapest* a *Tattersall helyiségeiben* dijjazással egybekötött **XII. tenyészállatvásár-ját** tartja meg.

A tenyészállatvásárra hozható: *szarvasmarha, juh és sertés.*

Bejelentések legkésőbb **márczius hó 20-ig** fogadtatnak el.

A vásár tervezete, *bejelentési ívek* és minden egyéb felvilágosítással az O. M. G. E. titkári hivatala szolgál (Budapest, Köztelek).

A XII. tenyészállatvásár rendezőbizottsága.

Dijlovaglás és díjugratás.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület által rendezett *dijlovaglás és díjugratás* (2-ik év) ez idén *május hó 18-án*, szombaton, a *Tattersall r. t.* telepén fog megtartatni.

Nevezéseket elfogad az O. M. G. E. titkári hivatala (Budapest, Köztelek), hol a díjlovaglás és díjugratás részletes tervezete is megszerezhető.

Tejgazdasági szakosztály ülése.

(1895. február 9.)

Jelen voltak: gróf *Desseffy Aurél* az O. M. G. E. elnöke, *Beer Henrik*, *Kellner György*, *Klíma Miklós*, *Landesz József*, *Löwy Mór*, *Löcherer Andor*, *Pirkner János*, *Oszinger János*, dr. *Szilárd Ferencz* és *Wilfing Nándor* egyesületi tagok, a tisztviselőkar részéről: *Forster Géza* igazgató, *Rubinek Gyula* ügyvezető-titkár, *Szilassy Zoltán* szerkesztő-titkár és *Jeszenszky Pál* s. szerkesztő.

Gróf *Desseffy Aurél* elnök üdvözlőlvén

a megjelenteket, az ülést megnyitja. Az alapszabályok 38. §-a értelmében a szakosztályok minden évben újraalakulnak, kéri a szakosztályt, hogy elnököt és alelnököt választani sziveskedjek.

Elnök, alelnökválasztás.

Gróf *Desseffy Aurél* elnök javaslatára a szakosztály egyhangulag elnökül gr. *Szapáry Istvánt*, alelnökül pedig *Szeniczey Ödönt* választja meg.

Az újonnan megválasztott elnök az ülésen jelen nem lévén, az elnöki széket *Szeniczey Ödön* a szakosztály alelnöke foglalja el.

A könyvkiadó-vállalat felügyelő-bizottságába a szakosztály a maga részéről *Szeniczey Ödönt* küldi ki.

Javaslat a városok tejjel való ellátásának rendezése, az elárúsítás rendőri ellenőrzése és a vajhamisítás meggátlása tárgyában.

Szilassy Zoltán titkár előadó röviden előadja, hogy az O. M. G. E. tejgazdasági szakosztálya mintegy két év előtt a városok tejjel való ellátása és a tejtermékek elárúsításának ellenőrzése tárgyában a földmivelési, kereskedelemügyi és belügyminiszterekhez javaslatot terjesztett fel, mely ma már abban a stádiumban van, hogy a f. hó 12-ére a földmivelési, kereskedelmi és belügyminiszteriumok kiküldöttéből és meghívott szakértőkből alakult ankét tárgyalási anyagát fog szolgálni. A miniszter felhívta egyesületünket is, hogy két kiküldötté által az ankét magát képviseltesse. A választmány *Reusz Henrik* és *Szeniczey Ödön* válogatottakat küldött ki.

Pirkner János tejgazdasági felügyelő ur szíves volt ezen tárgy előadására vállalkozni s így a javaslat részletes ismertetését ő fogja adni.

Pirkner János: Az O. M. G. E. tejgazdasági szakosztálya annak idejében, mikor a memorandumot készítette, oly lelkiismeretesen végezte feladatát, hogy mikor ez a földmivelési miniszteriumhoz beérkezett, az ezen dologban leghivatottabb fórum, az országos közegészségügyi tanács is elismerte a munka alaposságát és kívánta, hogy változatlanul jogerőre emeltesék, csak a tej vegyi kritériumára nézve voltak némi aggályai. Előadó felemlíti, hogy mintegy 8 évi vegyi analízis véteget alapul a tej vegyi összetételére nézve a javaslat kidolgozásá-

nál, ezt tehát teljes bizonyossággal lehet alapul venni.

A mi a vajhamisítást gátló intézkedéseket illeti, a szakosztály előtt fekvő javaslatban csak azon alapelvek vannak hangsúlyozva, a melyekre ezen törvény fektetendő volna s ezen elvek szerint a margarin gyártása szintén törvényes eljárás alá vonandó.

Rubinek Gyula ügyvezető-titkár felolvassa ezután a javaslatot, (Lásd a „Köztelek” 1894. évi 94. számát) melynek egyes pontjai élénk és beható vita tárgyává tettek a szakosztályban, melynek folyamán

Szeniczey Ödön alelnök az állatoknak szeszmoslékkal való etetését nem tartja az állatok egészségére oly ártalmasnak, mint az előttünk fekvő javaslat azt velünk sejteti. Ez csak a millimári istállókra vonatkozhatnék, de a mezőgazdát érzékenyen sujtaná, mert a mezőgazdának a mai válságos viszonyok közepett arra kell törekedni, hogy a gazdasága hulladék-erményeit is érték sitse.

Pirkner megjegyzi, hogy a szakosztálynak nem lehet most feladata, hogy egy régi javaslatát, melyet választmányi határozat is érvényre emelt, újból bírálgassa s esetleg megváltoztassa.

Szilassy Zoltán nincs egy véleményben *Szeniczey*vel, bár nem tagadja azt, hogy a szeszmoslék feletetése után éppen olyan tej nyerhető, mint más erjesztett takarmány etetésével, de mint annak idején a benyújtott memorandumban is kifejtve volt, hogy főként kiscsirkáknál el nem kerülhető az, hogy a moslék etetésével az istálló, jászlak és tejesevények be ne fertőztessenek, a mit a tej, mint érzékeny anyag, könnyen átveszen. Azt hiszi, hogy a törvény végrehajtásánál a miniszter provideálni fog arra, hogy azon gazdáknak, kik a gazdaságukban levő szeszgyár moslékát friss állapotban feletetni óhajtják, a moslék etetése lehetővé tétessék.

Gróf *Desseffy Aurél*: a szakosztály felkérhetné az O. M. G. E. kiküldöttéit, hogy az ankét hangsúlyozzák azon aggodalmakat, melyek a jelen ülés tárgyalásán kifejezettek.

Forster Géza javaslatára a szakosztály felkérni határozza a földmivelségi miniszteriumot, hogy mielőtt a javaslat az ankét tárgyalásai alapján törvényjavaslat alakjában a képviselőház elé terjesztetik, még egyszer küldessék meg az egyesületnek, hogy azt végleges formájában is tárgyalhassuk.

TÁRCZA.

Az agráreszmék a múlt század végén s e század elején a magyar gazdasági irodalomban.

Irta: *Kodolányi Antal*.

Hogy azon eszmék, melyeknek figyelembe vételét, érvényesítését az állam vezérő férfiainak valamennyiétől s a kormányzás minden ágában, mint a mezőgazdaság fennállásának, előhaladásának s felvirágoztatásának létfeltételét mi, agráriusok, ma már nemcsak kérjük, de követeljük is, mert azt a nemzet fentartó elemének létérdekében követelni jogunk van, nem az újabb kor koresszüleményei, amint azt a merkantilizmus és a nagy tőke szolgálatában álló lapok feltüntetni szeretik, hanem hogy azoknak, mint a mezőgazdaság létfeltételének a kormányhatalom általi szem előtt tartását s érvényesítését a mezőgazdaság előhaladását, boldogulását szíven viselő, a mezőgazdaság iránt kellő érzékkel bíró gazdasági írók minden időben hangoztattak s követelték, szabadjon néhány múlt századvégi és e század eleji gazdasági írók munkájából bemutatnom.

Pette Ferencz a klasszikus gazdasági író „*Pallérozott mezei gazdaság*” című 1805-ben Sopronban megjelent munkájában ezeket írja:

„Szép tudomány a pallérozott mezei gazdaság, édes hazámiai! gyönyörködtetőbb mesterséget nem kíván az, a ki azt megköstolta; hiába beszél az, a ki azt nem próbálta; hasznosabb foglalatosságot nem szült emberi ész; erősebb fundamentumot nem talál egy köztársaság; szükségesebb dologra nem fordíthatja erejét egy magyar nemzet; több lelket nem nevelhet könnyen egy birodalom semmi más módon; feszesebb oszlopra sem könyökölhet egy hatalmasság.”

Hagyvathy János a „*Szorgalmatos mezei gazda*” című 1791-ben Pesten nyomtatott művében a gazdasági egyletek szükséges voltáról szólva, e részben elmondott véleményét e szavakkal fejezi be: „Bizonyára, ha valahol másutt, igazán mi köztünk is volna erre a dolgozó társaságra szükség, a hol az országnak minden kincse egyedül a mezei gazdaságban nyugszik.”

Balásházy János „*Észrevételek*” című munkájában, mely 1831-ben jelent meg Pesten, azt mondja: „A mezőgazdaság táplálja a kereskedőt, kézművest, fábrikánst, a hon tisztviselőit s mindazokat, a kiknek a földmivéléssel van dolguk s legnevezetesebb ága az országlás jövedelmeinek.”

„A mezei gazdaság a legnagyobb mesterség s méltó, hogy azt minden kormány védje, minden földesur üzze, minden természetvizsgáló javítsa.”

S. Magda Pál „*Mezei gazdaság philosophiája*” című alatt Sárospatakon 1833-ban megjelent munkájában a következőket találjuk:

„A tudományoknak ezen nagy fényében, mely az európai nemzetek között elterjedt, ideje volna már egyszer valahára, hogy az emberek a mezei gazdaságot legnagyobb, legfontosabb, legnemesebb mesterségnek tartánák.”

„A status java szoros összeköttetésben van a mezei gazdasággal s legnagyobb részben ettől függ: mert annak ereje, ennek ereje és virágzó állapotja által nevedik. Tudniillik: valamint az tagadhatlan, hogy a státusnak nagy és főereje van a népességben és a pénzben: ugy bizonyos az is, hogy mind ezt, mind amazt szaporítja a tökéletes állapotban levő mezőgazdaság, mert ennek tökéletesítésével sokasodik az élelem-szerzés módja, ezzel pedig nagyobbodik a nép száma. Azért is minél jobb, minél vagyonosabb gazda a földmivelő, annál nagyobb hasznát veheti annak a status, annál gazdagabb ez. Ellenben szegény a státus, ha koldus a földmivelő.”

A szakosztály a javaslat alapelveit bár helyesli, mégis felkéri a kiküldötteket, hogy az ankéten törekedjenek arra, hogy a javaslatnak a gyakorlatban keresztül nem vihető részei némileg módosíttassanak.

A vajhamisítás meggátlása tárgyában a szakosztály *Rubinek* Gyula következő módosításával fogadja el a javaslatot.

A második pont ekként módosul:

Művajnak tekintetik a vaj, ha

1. nem kizárólag egészséges tejből illetve tejfelből készül,

2. ha a vajhoz az egészségre nem ártalmas festőanyag, vagy són kívül más anyagok kevertetnek.

Több tárgy nem lévén, elnök berekeszti az ülést.

Törvényjavaslat a szőlők felújítására.

Az a pusztulás, mely virágzó szőlőtermeléseinket aránylag oly rövid idő alatt tönkre tette, s melynek gyökeres orvoslását évek óta hiába sürgettük, végre a legutolsó órában az illetékes köröket egy nagyobb szabású akcióra indította. Ez akció kiindulási pontja a földművelésügyi miniszterium ideai költségvetési vitája alkalmával *Bernáth Béla* képviselő a szőlők rekonstrukciója érdekében tett határozati javaslata volt, melyre gróf *Festetics Andor* egy ezirányú törvényjavaslat elkészítését és benyújtását ígérte meg. A földművelésügyi miniszter hamar beváltotta ígérteit és egy törvényjavaslatot készített, melyre a minisztertanács elé való beterjesztése előtt az orsz. filloxera-bizottság véleményét a február hó 14-én tartott ülésen kérte ki.

Alább közöljük a bizottság üléséről szóló tudósításunkat, de bármennyire elismeréssel viseltetünk is a miniszter törekvései iránt, a törvényjavaslat iránti némely aggodalmainkat el nem hallgathatjuk.

Mint a felszólalt bizottsági tagok legnagyobb része, úgy mi is elhibáztok

nak tartjuk első sorban azt, hogy a törvényjavaslat alapján a szőlők rekonstrukciójának nagy munkája pusztán állami kezelésben, a magán-tevékenység teljes kizárásával célozzatik megoldatni. A mennyire szükségesnek és elengedhetetlen feltételnek tartjuk az állam hathatós erkölcsi és anyagi segítségét e téren, épp oly célzattal vesztettnek, sőt veszedelmesnek tartjuk ez ügy államosítását, a mely a magán-tevékenység immár megindult impulzusát meggyőződésünk szerint a törvényjavaslat jelenlegi alakjában teljesen elfojtani fogja. A magán-tevékenység hathatós bevonása nélkül — a mire a miniszternek az új mezőgazdasági törvény alapján pedig módja van — szőlőink rekonstrukcióját elképzelni nem tudjuk.

Ugyanezen okból nem látjuk be célszerűségét annak, hogy mire szükséges 1600 kat. hold állami anyaszőlőtelep alakítása? A francia szőlővessző elől nagyon helyesen elzárkóztunk részben azon indoklással is, hogy idehaza is elegendő szőlővesszőt vagyunk képesek már termelni, hogy továbbá az e célra berendezett szőlőtelepeink prosperitását biztosítsuk és most a m. kir. szőlőtelepekkel csináljuk meg a konkurrencziát? Igenis! szükségesek az ország különböző vidékein *mintatelepek minél nagyobb számban*, hogy ott a környékbeli szőlősgazdák okuljanak, hogy ott az illető vidék viszonyainak megfelelő kísérletek megtéssenek, de a rekonstrukcióra szükséges vessző termelése a magán-tevékenységre bizassék és e célból a magán-tevékenységet segítse az állam épp úgy, mint Barackán.

Ezenkívül segítse az állam a hitel megteremtésével a szőlősgazdákat a rekonstrukció könnyebb keresztülvitelére, segítse nagyobb számban alkalmazott és jobban dotált szakközegeivel az okszerű telepítés és kezelés beoktatása által a te-

lepek prosperitását megalapítani, segítse kísérleti állomásai által az okszerű szőlőművelés vívmányainak felismerésére és segítse mintatelepei által azoknak elsajátítására.

Azt hisszük, hogy az a jelentékeny áldozat, a melyet e célra a földművelésügyi miniszter meghozni óhajt, hamarabb és jelentékenyebb gyümölcsöket fog teremni.

Országos filloxerakísérleti bizottság ülése.

Február hó 14-én tartotta három évi szünetelés után az orsz. filloxera-bizottság ülését.

Gróf *Festetics Andor* földművelésügyi miniszteren kívül jelen voltak: *Báró Andreánszky Gábor*, *Aczél Péter*, *Baross Károly*, *Bernáth Béla*, *Boda Vilmos*, *Bohus István*, *gróf Desseffy Aurél*, *Emich Gusztáv*, *Gábor József*, *dr. Gaál Jenő*, *Szederkényi Nándor*, *Vásárhelyi László*, *Viczmány Ödön*. A földművelésügyi miniszterium részéről: *Miklós Ödön* államtitkár, *Máday Izidor*, *Dobokay Lajos*, *Engelbrecht Károly*, *dr. Lónyay Ferencz*, *Molnár István*, *dr. Horvát Géza*, *dr. Liebermann Leó*, *Ottlik Iván*, *Krisztinkovics Ede* és *Vásárhelyi Zoltán*.

Festetics Andor gr. földművelésügyi miniszter az ülést megnyitván, előadja, hogy a filloxera által elpusztított szőlők felújítása érdekében szükséges intézkedésekről törvényjavaslatot készített, a melyet legközelebb a képviselőház elé szándékozik terjeszteni. A törvényjavaslat elkészítésénél az a cél vezette, hogy a magánérdekre való tekintet nélkül, egyedül a közérdek szempontjából kiindulva tegye meg azokat az intézkedéseket, a melyek szükségesek és a jelen viszonyok közt kivihetők arra nézve, hogy az elpusztított szőlők felújítása minél rövidebb idő alatt előmozdítható legyen. Nem vindikálja a törvényjavaslatnak azt, hogy az abban tervezett intézkedésekkel a filloxera-kérdés gyökeresen megoldható lesz, de a javaslatnak az a célja, hogy legalább a főbajok orvoslása elérhető legyen. Mielőtt a törvényjavaslatot a képviselőház, illetőleg még előbb a minisztertanács elé terjesztené, szükségesnek tartotta, hogy arra nézve az országos filloxera-bizottságnak, mint erre nézve legilletékesebb véleményező testületnek nézetét is meghallgassa s ennél fogva felkéri a bizottság tagjait, hogy erre vonatkozó véleményüket nyilvánítani sziveskedjenek.

Ezután *Dobokay Lajos* osztálytanácsos, országos borászati kormánybiztos, mint előadó ismertette a törvényjavaslatot és megokolását. A javaslat abból az alapelvből indul ki, hogy a szőlők felújításának két leglényegesebb kelléke a) a szükséges anyag (amerikai szőlővessző) tömeges előállítására és b) a gyakorlati szakértelem terjesztése. A mi viszonyaink közt, az amerikai szőlővesszők tömeges előállítására az országos és általános közgazdasági érdekek szempontjából állami feladatnak tekintendő. De nem kevésbé, sőt még inkább feladata az államnak a gyakorlati szakismeretek terjesztése, mert a felújítás lassu haladását nagy részben annak a hiánya okozza. Az előadottnál fogva a miniszter, az állami amerikai szőlőtelepek szaporítása és kibővítése céljából 1640 kat. hold új állami amerikai szőlőtelep létesítését tervezi, melylyel a jelenlegi telepek kiterjedése 1800 kat. holdra emeltetnék. Ezeknek a telepeknek beültetését fokozatosan 6 év alatt tervezik s teljes beültetése után az évi amerikai vesszőtermés 140-144 millió lesz. E vesszők részint tetemesen leszállított áron, részint pedig ingyen lennének kiosztandók

„Mindez, a mi a földművelő erejét neveli, a státus erejét is nagyobbítja.”

„Nagy fontosságu a státusra nézve, hogy mindent elkövessen annak eszközésére, hogy a mezőgazdaságot minél tökéletesebb, minél virágzóbb állapotba helyeztesse; a földművelés gyakorlására szükséges erőt gyarapítsa, az azt megkötő vagy elfojtó akadályokat eltávoztassa, az erőlködést, iparkodást ébressze, elevenítse.”

Méltó lesz itt meghallgatni ama híres skót író, *Sinclair*, a ki ezen klasszikus munkájában: „*Code of agriculture*” azt mutatja meg, hogy a mezei gazdaság virágzása a legszorosabb összekötetésben van az országglás mesterségének, a törvényhozásnak előre haladásával, mert akkor ugymond jobb törvények hozattatnak, melyek a mezei gazdaság javítását veszik célba.

Ezek után azon kérdést vizsgálja: mit kellesség az országglásoknak cselekedni, a mezőgazdaságra nézve? Serkentőleg befolyjni-e arra, vagy csak elnézőleg viselkedni, magára hagyni azt? Azt találja, hogy jobb szabadságot adni neki, mint megkötöni, vagy bilincsel terhelni azt, de hogy az országglások mégis segíthetnek a mezőgazdaságon következő eszközök által.

1. Mindenek előtt azon akadályok elhárítása által, melyek a mezei gazdaságnak útjában vannak.

2. Azon terhek könnyítése által, melyek nyomják a mezei gazdaságot.

3. A honi produktumok termesztését s annak feldolgozását minden kitelhető módon előmozdítatni.

4. Hasznos ismereteket terjeszteni s közönséggé tenni igyekezzen.

5. Minek utána a hazai szükségletek kielégítettek, a produktumok fennmaradt részének a külföldre való kivitelét minden módon elősegítse.

6. A hazai természetményeknek a piacon elsőseget adjon.

7. A sivatag, nem művelt földek, munkába vételét böles rendelkezések által előmozdítsa.

8. A mezőgazdaság javára ügyelő minden törekedést segítse.

9. Minden oly egyesületeket intézeteket előmozdítsa, melyek által a mezőgazdaságban oly javítások tétetnek, melyek egyes emberek erejét felülhaladják.

A külső környüállások által meg nem kötött akarat; és az azt elevenítő munkásságra serkentő kedv, a mezőgazdaság mellett buzogó forró indulat, oly feltételek, melyek nélkül a mezőgazdaság virágzó állapotra egyáltalában nem jut.

A nemzeti mozgás nagy lánczának a mezei gazda az első szemé.

E telepek célja a vesszőtermelésen kívül oltványkészítés s az ott alkalmazandó munkásoknak gyakorlati kiképzése a díjazással összekötött oltási tanfolyamoknak tartása is leendő. A telepek befektetési költségeire 1.400.000 frt szükséges, mely a törvényjavaslat értelmében hat évre felosztva külön bocsátatnék a földmívelési miniszter rendelkezésére, az évi fentartási költségek pedig a földmívelési tárca rendes évi költségvetésében lennének előirányzandók. E költségben benne foglaltatnak egy Budapesten tervezett szőlészeti és borászati kísérleti állomás felállításának költségei is.

Dr. Bernáth Béla üdvözli a minisztert azon meleg érdeklődéséért, a melyet a magyar mezőgazdasági ügyek, különösen pedig a szőlőszet iránt tanusít. A javaslat minden esetre már nagyobb eszközökkel indul a szőlők rekonstrukciójának, nem találja azonban még ebben sem lefektetve azon alapelveket, a melyekkel ezen óriási nemzeti munkához sikeresen hozzá lehetne kezdeni. Pusztán állami szőlővesszők osztogatásával a szőlők rekonstruálva még nem lesznek, a termelő közönséget, a kis szőlőgazdát kell abba a helyzetbe hozni, hogy az új telepítéssel járó kiadásokat, a melyek nemesak a vessző beszerzésében kulminálnak, olesó kölcsönhöz jusson. Ebben az irányban kéri a miniszter intézkedését.

Boda Vilmos. Színtén köszönti a minisztert nagyobb szabású tervéért, a mi a mai vesszőhiányon okvetlenül segíteni fog, nem tartja azonban elegendőnek az intézkedéseket ily pusztulás helyrehozására, a mely eddig páratlan a történelemben, a mely Magyarországon néposztályokat tett rövid idő alatt tönkre. Segítségnek csak az olesó kölcsönt tartja elengedhetlen kelléknek és figyelmébe ajánlja a miniszternek, hogy ezt egy agrárbank keretében is meg lehetne oldani.

Andreánszky Gábor báró helyesli a törekvést a szőlővesszők nagyban való előállításában. Felhívja azonban a miniszter figyelmét általános intézkedésekre is, a melyek a szőlők felújítását elősegítenék, ilyenek a szőlődezmaváltsági tartozások leírása a szőlőtermelőknek adandó adókedvezmények. A szőlők rekonstruálásának kérdését szintén csak oly intézményben látja biztosítva, a mely a termelőknek nyújtandó olesó hitellel a szőlők rekonstrukciója óriási költségeinek fedezését lehetővé teszi.

A rekonstrukció szervezetének alapját a hegyközségekben látja, a melyeket a mezőgazdaságról szóló törvény szanckzionált.

Baross Károly örövend annak, hogy végre a mezőgazdasági válság elhárítására szolgáló eszközök mértékben megközelítik azokat, a melyekre szükségünk van. A felhasználás módjával azonban a jelen esetben nem ért egyet.

Az állam feladatát a mezőgazdasági válságra vonatkozólag három pontban körvonalozza:

1. Intézkedések megtétele, hogy a mezőgazdasági termelés hitelképessé tétessék, a nagytőke, a nagyközönség pénze a termelés elősegítése, a válság elhárításába bevonassék.

2. Az önszegélynek életre keltése a termelők körében, ezek tetteképes szervezése által.

3. Az adózás és illetékviszonyok olyatén rendezése, hogy azok a termelőt tulságosan ne sujtsák.

A szükséges hitel közvetlen kielégítésére az állam ereje elégtelen. De igenis elegendő arra, hogy a ma közvetlenül kiadott, az ország egészével szemben mégis csak párnyi milliók segítségével és háttérével oly intézmények létesítsenek, a melyek kellő

garanciát nyújtván, a nagytőkének, a nagyközönségnek képezzék tőkebefektetési objektumát.

Igy a telepítési törvényben megszavazott három millió és a most kért másfél millióval, összesen négy és fél milliónyi tőkét bocsát az állam a mezőgazdasági célok rendezésére.

Ha ugyanezen tőke egy járadékbank létesítésére fordított volna, a járadékpapírok kibocsátása útján, a melyeknek ez a négy és félmillió kamat garanciáját képezné, 10—20-szor annyi olesó, amortizációs kölcsön állana a telepítésekre és a szőlők regenerálására rendelkezésére.

Megdöbbenve látja, hogy az egész törvényjavaslatban nincs egy pont sem, a mely a termelőket az önszegélyre buzdítaná, sőt tökéletesen mellőztetnek a már létező filloxera ellen védekező egyesületek és szövetségek. A mezőgazdaságról szóló törvény intézkedik a hegyközségek létesítéséről. Nem képzeli el helyesnek törvényt, a mely a szőlők rekonstruálását tűzi ki célul, a nélkül, hogy az kapcsolatba ne hozassék a mezőgazdaságról szóló törvényvel és hogy a tovább munkálódás alapjául ne annak alapvető intézkedéseit fogadja el.

A megkívántató szőlészeti szakértelem fejlesztése szintén nem képzelhető állami kezekben összpontosítva s ezt szintén a hegyközségi szervezetre kellene alapítani. Járuljon az állam $\frac{1}{2}$, $\frac{2}{3}$, sőt $\frac{3}{4}$ részben az 1—2, sőt több hegyközség által alkalmazandó szakközeg fizetéséhez, de azt maga a hegyközség tartsa, az államé csak a felügyeleti jog legyen.

Festetics Andor gróf földmívelési miniszter ezzel a javaslattal nem gondolja kimerítettnek a filloxera elleni védekezés terén felmerülő teendőket, a mai viszonyok azonban nem engedik, hogy többet tegyen és hogy az általánosabb szempontokból felhozottakhoz esatlakozzék. Mélyebbre ható tevékenységet a fenforgó mellékkörülmények ma lehetetlenné tesznek; inkább kisebb dolgot végez, mint semmit.

Ó ma a kisbirtokosságnak olesó vesszőt akar adni, s a tanítást szélesebb körre terjeszteni, de nincs kizárva, hogy ha viszonyai megengedik, tovább ne menjen. Bernát Bélának azt feleli, hogy a kamatnélküli kölcsönt nem merné javaslatba hozni.

Szederkényi Nándor a fősulyt a régi hegyi szőlők felújítására fekteti s ezért a vesszőket első sorban ezeknek kell fentartani. Az állami kölcsönök adását pártolja.

Bohus István helyesli a törvényjavaslatot, mert az elő fogja segíteni a regenerációt s különösen üdvös lesz, hogy az állami telepek a népek biztos keresetét adnak s onnan egyes kitanult munkások fognak kikerülni. A telepek felállításának időrendje tekintetében nem akarja a miniszter kezét megkötni.

Szabó Gyula dr. szerint nemesak az a baj, hogy elég pénz és szőlővessző nincs, hanem az is, hogy sokan még ma sem biznak az amerikai szőlőfajtákkal való rekonstrukció sikerében. E miatt például Tokaj-Hegyalján a vagyonos emberek sem mernek belemenni a dologba. Pedig a népek példát kell mutatni, mert csak akkor fog szőlőt ültetni, ha kész termő oltvány-szőlőt fog látni. A gyors rekonstrukció alapfeltételét a termelő közönség helyes szervezetében látja, nagy sulyt helyez a hegyközségekre. De különösen felhívja a miniszter figyelmét a már létező védekező egyesületek és szövetségekre, ezekben jegezesedik ki ma is már a termelők öntevékenysége s ezek lesznek hivatva a jövőben is a védekezés gócpontjául szolgálni. Ezekről ne tagadja meg a miniszter a jövőben sem a ma adott segílyt.

Wiczmány Odón. Nagyon helyesli a

javaslatot, de a felújítás általánossá tételére azt tartaná szükségesnek, hogy törvény útján köteleztesse a szőlőbirtokosok, hogy elpusztult szőlőterületeiket 5—10 évig terjedő határidő alatt okvetlenül ültessék be. Ezzel kapcsolatban olesó kölcsön lenne részükre kieszközölendő.

Desseffy Aurél gróf üdvözli a minisztert, hogy nagyobb arányokban kezd ezen igazán fontos ügynek megoldásához. A rekonstrukció haladásának akadályát nem csupán a szőlővesszők hiányában látja, hanem kiválólag abban a bizalmatlanságban, a melylyel maga a termelő közönség még ma a rekonstrukció módja és megoldásával szemben viselkedik. Hogy ez a bizalmatlanság leküzdessék, hogy a szőlő felújítása az egész országban a kívánatos eredményben megindulhasson, arra első sorban a szakképzés előmozdítását tartja szükségesnek és azt, hogy a gazdaközönség öntevékenysége lehetőleg fejlesztetvén, a példa hasson mindenütt, a legkisebb termelőre is. A törvényjavaslat gondoskodik a szőlővesszők készletéről és egyúttal le vannak fektetve az alapok az oltványok előállítására is, a melyekkel a rekonstruált szőlők minősége fog biztosíthatni. Az új telepéseknek szükséges olesó hitelre vonatkozólag megjegyzi, hogy ez csakis a termelő közönség kellő szervezése mellett lesz megoldható, mert egyes szőlőbirtokosok, a szőlők természeténél fogva, hitelképtelenek maradnak mindig és a hitelt nyújtó közönségnél csakis a helyes szervezet szolgálhat garanciául arra nézve, hogy az adott kölcsönök csakugyan hasznos befektetésekre fordíthatnak. Az állam garanciája a hitel megoldásának egy főfeltételét képezi, de annak alapja mégis egy törvényileg kellően szervezett hegyközségi szervezetben van lefektetve.

NÖVÉNYTERMELÉS.

Rovatvezető: Kerpely Kálmán.

A komló termelése és értékesítése.*

Irta: Imreh Lajos.

III.

Mívelési rendszerem ismertetése.

☒ A komlótermeléssel járó haszon nagyon érdemessé teszi, hogy mívelésénél és kezelésénél oly rendszert kövessünk, mely által míg egyfelől lehető legjobb minőségű termény nyerése érhető el, másfelől mennyiségileg fáradságunk megjutalmaztassék, ráfordított költségünk legbiztosabban kamatoztassék és törlesztessék, illetve visszatérítessék.

Minden termelőnek törekednie kell, hogy terményének jó hírneve megalapíttassék. Ez által saját jól felfogott érdeke is, meg a hazai komlóértékesítés közgazdasági érdeke is egy óhajtott lépéssel előbb fog haladni. A termelőköl várandó: szakértelemmel párosult erős akarat; a kormánytól: egyöntetűség irányában az utmutatás!

Volt alkalmam tapasztalni, hogy némely termelő a mennyiség fokozását a legmesszebb menő határokig vitte, miáltal látszólag nagy haszna mutatkozott némely években s kivált mikor a külföldet gyenge termés eredménye sujtotta s ebből következőleg mikor a fogyasztók igénye a minőség iránt kényszerülve redukálódott. Amde a normális értékesítési viszonyok az ilyent rendes években legjobban sujtották. Ellenben alig ismerék termelőt, ki a termény minőségének javítását, ha a mennyiség rovására eszközölte is: alkalma lett volna megbánni, mert e téren nem igen igyekszenek tulságba menni.

En inkább az utóbbiak, mint az előbbiek

* Lásd a „Köztelek” 1895. évi 11. 13. számát.

közé ta
fajta jó
sik. Ez
bármely
égalj-
Adott v
vel szer
eljárása
ckot; e
a specz
fogok b

M
közlöm.
képül
jó név
jobbna
tén meg
reteink
érettel
jobbna
vélem.

M
hány sz
növényz

Ez
könyve
eltérek.
szal ny
szántás
soknál
zés stl
ingadoz
némileg
közökk
tott tal
akkora
szinü t
mással
jó hőve
nem ok
lyeken
heve ál
dik, me
párolog
hőmése

Az
nyész-ta
fáradság
A növé
nyirkoss
és a lég
sáért is
visszaes
tekint a
hozó fel
mit sem
magador

Tel
sági és
megtartá
det: ka
esolatosar

Eze
időre esi
nincs s
havára
korábban
ban, mi
eszközök
ján kezd

A
zem: 4
ladva, ly
kijegyez
az őszsz
a rendes
(2 láb) r
vasrudak
magasak
gükön h
lete 20
cm-ig
hegyben
lyukakba
azokba
lábával

közé tartozom. Sokan az általam termelt két fajta jó hírét a fajtabeli különbségben keresik. Ez annyiban birhat alappal, amennyiben bármely növény fajta-javítására a kultúra, égalj- és talajviszonyok befolyással vannak. Adott viszonyaim között a korainak a későivel szemben eltérő mivélés és kezelés körüli eljárásaimban keresem első sorban is az okot; ezután az égalj, talaj s csak legvégül a speciális fajta-javításban, melyről külön fogok beszámolni.

Mivélési eljárásomat az alábbiakban közlöm. Szerénytelenségnek tartom mintaképpül állítani fel a következőket s igen jó néven venném, ha más termelőtársaim jobbnak tartott s követelt eljárásaikat szintén megismertetnék: mások okulására, ismereteink gyarapítására; de addig is, némi önzéssel hivatkozva 15 évi tapasztalatomra, jobbnak hiányában, bátran követhetőnek vélem.

Mivélési rendszerem összes titka néhány szóban kulminál: *töreksem egészséges növényzetet egészséges terményt előállítani.*

Ezért a mivélés sorrendjében, a szakkönyvek és gyakorlati emberek eljárásaitól eltérlek. A sorrend némelyeknél ez: tavasszal nyitás, metszés, karózás, ásás (vagy szántás), kötözés, kapálás, honaljás; másoknál ősszel ásás, tavasszal nyitás, metszés stb. Elvem: *a talaj és levegő hőmérsék-ingadozását komlótelepemeken lehetőségig redukálni, némileg a mivéléssel hatalmunkban álló eszközökkel.* A porhanyós állapotban megtartott talaj, forró nyári napokon, nem mutat akkora hőviszaverődést, mint a kérgeg felszíni talaj; de az ily talaj részecskéi egymással laza összefüggésben lévén, kevésbé jó hővezetők, mint az összetaposott, vagy nem okszerűen porhanyósított talajok, melyeken a felszín kérget képezvén s a nap heve által folyton aszaltatva összezsugorodik, megpedezik s a talaj nedvességét elpárologtatván, igen mélyen átvén a levegő hőmérsékét: mély rétegek kiszáradnak.

Az ilyen kiszáradt talaj, már nem tenyész-talaj s egész évben hiábavaló minden fáradság, a hibát helyrehozni nem sikerül. A növényzet pedig nem találja meg azon nyirkossági fokot, melyre a táplálkozásért és a légkör magas hőfokának ellensúlyozásáért is ekkoron szüksége van. Fejlődésében visszaesik s a gazda ilyenkor fohászodva tekint az égre: a szomjuhozó talajra esőt hozó fellegekért, pedig kisebb nyári esőzés mit sem tud az altalajon változtatni. „Segíts magadon s az Isten is megsegít“!

Tehát a nagyon kívánatos porhanyósági és nyirkossági fok eléréseért s annak megtartásáért követem a következő sorrendet: *karózás, ásás, metszés és trágyázás kapcsolatosan egyszerre végezve.*

Ezen munkáknak keresztülvitele olyan időre esik, midőn egyéb mezői foglalkozás nincs s bőven kapunk munkást: márczius havára és ritkán április első részére, a hol korábban tavaszodik, esetleg már februárban, mihelyt a föld nem tapad a munkaeszközökre. A munkák a korai komló tábláján kezdetnek meg.

A munkabeosztást következőleg intézem: 4 kemény munkás, nyolcz soron haladva, lyukasztó vasrudakkal, a felméréskor kijegyzett helyekre, illetve későbbi években, az ősszel beduggatott karólyukak helyére, a rendes komló-póznának 65–70 cm.-nyi (2 láb) mély lyukakat készit. A *lyukasztó vasrudak* (lásd 36. ábra) 130 cm. (4 láb) magasak, felső végükön gömbben, alsó végükön hegyben végződnek. A gömb kerülete 20 cm., alsó vége 10 cm. kerületről 30 cm.-ig vastagodik, honnan fokozatosan hegyben végződik. A nyolcz sorban készült lyukakhoz egy munkás póznákat hord s azokba beallogatja, köréjük kis földet huzva, lábával állásukban megerősíti.

A 4 lyukasztó- és 1 karózómunkást követi a megkezdett sorokban 4 munkás ásóval, kik nemesak a *nyitást* végzik, hanem minden munkás két sort s azoknak közbeső terét gonddal, jó mélyen fölássák.

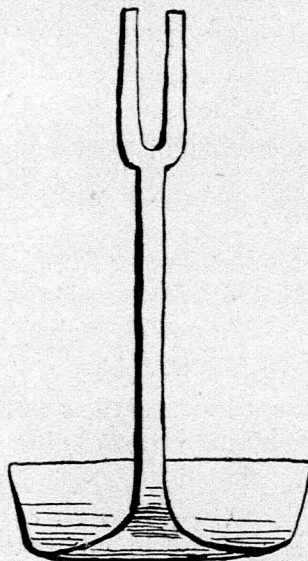
Az ásásnál figyelmem főleg arra irányul, hogy a munkások nemesak felfeszegessék a földet, hanem az ásó elébe egyszerre

36. ábra. Komló-pózna lyukasztóvasrud.

kis szeletet véve, azt teljesen megfordítsák és elaprózzák; továbbá a tőkékhez közeledve, azokat vagy azoknak hajtásait meg ne sértsek, elnyomuló gyökereit rángatva, a tőkét föl ne hasogassák.

Ezen ásással és nyitással végeztetem egyidejűleg a metszést és a korai fajta trá-

37. ábra. Kapa-villa.

gyázását is míg a késői, a metszésekortrágyát nem kap. A nyitást az ásómunkások csak nagyjában végzik, az ásó nem levén elég alkalmas eszköz a tőkék közvetlen közeléből a föld eltávolítására. E célra egy *kapavillát* (lásd 37. ábra) vettem alkalmazásba, mely kitűnőnek bizonyult. Az eszköz

egészen vasból készült, 20 cm. széles kapa-éllal, 20 cm. hosszúságu nyéllal s ennek végében 10 cm. hosszú águ villával. 4 ásómunkás után 2 metszómunkást alkalmazok, kik ezen eszközökre, a szükséghez képest egyik vagy másik végével a fészket kitaraktják, illetve a tőkét egészen szabaddá teszik s a tőkét éles kaczorral, görbeélű késsel megmetszik.

Könnyebb megértés kedvéért, rajzban mutatom be az egyéves *komló-tőkét* (lásd a „Köztelek“ 13. számának 34. ábráját) metszetlen állapotban. A metszést úgy a korai, mint késői táblában kétféle módon szoktam alkalmazni. Felét mindkét táblában csapra, más felét tőkére metsztem. A *csapra-metszés* alkalmával a *inda* végének földalatti része csak *d*-nél vágatik le és *e*, *f*, *g* vágásokkal megtisztítjuk, hogy az elültetett dugványból lett *T* tőke maradjon tisztán, *CS* csappal és lenyuló *G* gyökérrel; *tőkére-metszés* alkalmával a *inda* vége is levágatik *o*-nál, a különbség csak ennyi. A következő évben pedig csapra a táblának azon része fog metszteni, a melyik ezen évben tőkére metszve volt és viszont.

Ezen mivelet által két előnyt érek el. Egyik az, hogy a tőkék mélyen tartása sikerül; a másik az, hogy mindkét tábla két módozat szerint lévén metszve, normális időjárás esetén négy időszakba képződik és érik meg a toboz. Ugyanis a korai csapra metszve július közepe táján, tőkére metszve július vége táján, a késői csapra metszve augusztus közepe és tőkére metszve augusztus vége felé már érni kezdenek. Ezen miveletre és előnyeire magam jöttem rá, más helyeken nem is alkalmaztatik; de követését nagyobb telepek tulajdonosainak melegen tudom ajánlani.

A metszómunkások minden tőkét, annak metszése befejeztével 1–2 centiméter vékony porhanyó földdel betakarva, egy-két maroknyi portrágyát, vagy komposztot tesznek rá s erre a kis kapavillával ismét vékony réteg porhanyó földet huznak. Ezen minden évben részesülő fészektágyázást csakis a korai táblán alkalmazom. A későire három évben egyszeri trágyázás, mint más gazdasági növényeknél, az egész területen szétterítve és aláásva, bőven elég.

A *mütrágyák* használatáról csak annyit említek meg — mert e téren még kevés gyakorlati alkalmazásról van tudomásom — hogy addig semmi se használtassék, míg előzetesen a talaj vegyi alkatrészei megállapítva, vegyi elemzés útján nincsenek, mert Németországban, Csehországban épp úgy, mint én is, többen jártak pörül a „Nürnberger Brauer und Hopfen Zeitung“-ban feldicsért „*compositio*“ alkalmazásával, mely nagyrészen chilisalétrómból állott s terményem minőségét kedvezően befolyásolta. A *kálfélék* iránt mindenütt *háladatos* s e végből akár előszöri, akár másodszöri trágyázás alkalmával a portrágyának (közönséges fahamunak felerésznyi égetett mészszele, vagy koncentrált kálisónak hasonmennyiségű égetett mészszele keveréke) vegyítésére oly eredményt mutatott fel, mely a mennyiséget és minőséget egyaránt kedvezőleg emelte. Teljes meggyőződésem, hogy a komlótelepek talajának vegyi elemzése után, a kálisóknak és mésznek — a különböző talajoknak különböző igénye szerint — chilisalétrómmal, Thomassalakkal, vagy szuperfoszfáttal vegyítése útján, helyi viszonyaink szerinti alkalmazásával szép eredmények lesznek elérhetők.

A tavaszi munkák megkezdésének második napján, a munkások beosztása anyagi változást szenved, hogy a 4 lyukasztó és 1 karózó után 8 ásó és 4 metsző is talál a felkarózott helyen munkát.

Egy kat holdon, nevezett munka véghezvitelére nálam 52 férfi munkaerő igényeltek. Ellenben, hol a nyitás és metszés nem az ásással kapcsolatosan végeztetik, ezen

munkák 70—75 férfi munkaerőt igényelnek. De főelőnye nem annyira ezen munkaerő-különbözet megtakarításában nyilvánul, hanem a talaj porhanyóssági és nyirkossági fokának megtarthatásában és a munka gyorsabb keresztülvitelében. Mert némelyeknél az őszi, több tekintetben indokoltnak látszó ásatás, a tavaszon végzendő karózás stb. munkák végbevitelére alatt, a talaj összetapasztásával, gyurításával célirányát vesztí; azoknál pedig, kik tavasszal nyitnak és metszenek s a hajtások jelentkezése után karóztatnak: sok kárt tesznek a keresztülkaszulás által az indák meg nem kiméltetése s e munkáknak későbbre nyújtásával. Ezekkel szemben az általam követett eljárásnál, a karózók által megkezdett sorokon haladnak az ásók és metszők s mindig a még felásatlan földön hordnak karót a lyukakhoz, trágyát a fészkekhez s a gyökérlemetszett részeit is a telep szélére.

Ezen munkák befejezte után mintegy 10 nap alatt a tőkék hajtani kezdenek. Első sorban a korai táblán a csapra metszett, később a többiek, azon sorrendben, a mint az előző munkát végeztük.

Az indáknak felkötözését megkezdjük, mihelyt azon hosszúságot elérték, mely a karókhöz engedi érni. Több évig kísérleteztem azon czélból is, hogy megtudjam, hány indának felvezetése előnyösebb? Könyveink és némelyek tanácsára legtöbb helyen 2 indának felvezetését láttam gyakorlatban, tekintet nélkül a fajtákra; de ez nem helyes. Azért nem, mert a késői fajta saját természeti sajátosságánál fogva is, másrészt hosszúnövésére is 30—40 nappal több ideje van s így nagyobb bokrosodási képességgel bír. A korai hosszúnövésé április elején kezdődik s május végén végződik; akkor kezdődik a virágzás s ha az a karó közepén találja, ott is marad, végeredményben kevés eredménnyel. Legtöbbek tapasztalata ez. Amde, ha hosszúnövésben elősegítjük 2-szeri trágyázással czélt érünk, május végére eléri a 6—8 méteres karó hegyét.

Ezen 30—40 napnyi tenyészidőbeli különbség figyelembevételre képezi alapot azon eljárásomnak, melynek helyessége elméletben és gyakorlatban egyaránt bebizonyult.

A korai táblában, minden tőkére négy indát bocsátok fel, mert ellenkező esetben nem fog elég lombot, termőágot nevelni az egészséges növényzet egyik főfeltételére a talaj beárnyékolására sem, de a terméseredmény is mindig finomabb és több, mintha kevesebb számú indát vezetnénk fel. A késői táblában minden tőkére 2 indát vezetnek fel, mert annak hosszabb tenyészideje alatt alkalma van a kellő arányú bokrosodásra. Helyi körülmények szerint legfőleg három inda vezethető fel.

Kötözéskor nagy figyelmet fordítok az indákkal való óvatos bánásra s kiválóan annak törekeny hegyére, mert ennek letérése esetén hosszúnövés megszűnik. Kötözésre kétszálú pamutfonalat használok szabók által „férezelő-gyapot“-nak is neveztetik. Ez a legolcsóbb, egy holdastelep egyszeri fektetésére 10 kr. értékű elégséges. Ebből egy „láb“ három helyen átvágatik s három kötőmunkás között megosztva, gomblyukba huzva hordoztatik; onnan szálanként összehomlás nélkül kihuzható. Az indák óvatosan a karon balra esavartatnak s egy szál fonállal könnyedén a karóhoz erősítettnek; valóban nem rákötéssel, csak a fonál két végének összesodrása által. A vizes szalmavali kötözés kétannyi munkaerőt vesz igénybe.

A kötözés befejeztével ezt követi az első kapálás, tekintet nélkül a talaj gyomoságára, mert lényegesnek tartom ugyan lehetőleg a talajnak ezektől tisztántartását; de ezuttal földolagnak, a fészkeknek porhanyó földdel való kiegyenlítését, a talaj elsimitását s a tapodás utáni felpuhítását tartom.

Ezen munka után, mintegy három hét lefolyása közben az esetleg elmaradtak pótlólagos és az összes indák újjólagos, másodszori kötözését végeztetem. Ezen másodszori kötözés embermagasságnyra történik, mely alatt annyira megerősödnek, hogy a további kötözésre szükség nincs, mely csak létrák alkalmazása mellett lenne lehetséges.

A második kapálás június első napjaira esik, mikor a tőkék közül, valamint az egész közökön, lehető mélyre beható kapálását végeztetem kézierővel. A kapálások alkalmával felvágott porhanyó földnek a tövekhez huzatását, a töltögetést mellőzni szoktam. Ezen második kapálást megelőzőleg vagy ezzel kapesolatosan, — a fejlődés szerint, — végeztetem a hónaljhajításoknak, a levelek mellől kinőtt oldalágaknak kitördelését a karó tövétől embermagasságnyra. A második trágyázást szintén ez alkalommal végeztetem, a kapások előtt kosarakba vitetvén a trágya sorról-sorra, minden tőre 2 öszemaroknyit tévén.

Június végéig ezen munkálatok folytatólagos kiegészítést nyernek. Viharos idők alkalmával kidőlt vagy kitört karóknak újbóli beállítását; szelek által a karókról lesodort indáknak pótló felkötözését. Nagy szárazság idején a korainak ez időre eső virágzását kedvezőleg befolyásolja az öntözés is, minek véghezvitelére telepemen beosztva, nyolcz kut szolgáltatja a vizet.

A harmadik kapálást június végén vagy július elején végeztetem, néha a korai táblán el is hagyom.

ÁLLATTENYÉSZTÉS.

Rovatvezető: Monostori Károly.

A birminghami hizómarhakiállítás tavalyi championja.

A „Köztelek“ f. évi 9-ik számának „Tárcza“ rovatában Góger László már említette, hogy az angol husmarhák 1894. évi champion-ja egy „Aberdun“ nevű 3 éves tehén volt, melyet Stephenson Clement tenyésztett, s Londonban mutatott be.

A. Craven, Birminghamból a „D. L. P.“-hez egy levelet intéz, mely szerint a múlt év birminghami champion-ja is Clement Stephenson állatja volt, még pedig egy két éves és 10 hónapos Aberdeen-Augus tehén, névszerint „Benton Bride“, mely Birminghamban bemutatva, fiatal kora dacára 1671 angol fontot nyomott.

A londoni champion és a birminghami győző nem egy és ugyanazon állat, habár tenyésztője egy és ugyanaz, t. i. Stephenson Clemens.

Igy csak még érdekesebbé válik maga a birminghami champion, melyet az említett lap nyomán itt bemutatunk.

E Benton Bride nevű, s az Aberdeen-Augus nevű fajtába tartozó állat a maga szarvtalan mivoltában, lágy, göndör szörkötőseben, öblös, óriás törzsével, apró lábival meglehetősen idegenszerűen fog hatni különösen azon szemlélőre, a ki ilyen szarvtalan husmarhát életben még nem látott s rajzban is talán csak olyat, a mely ily nagyméretűvé kihizlalva nem volt.

Valóban, csak valamivel kellene arcz-orri részét nyultabbra, lábait pedig rövidebbre rajzolni, hogy az ember első pillanatra egy óriás sertésnek vélje ez állatot, melyet a

zenialis angol tenyésztő és hizláló, szakértelmével előállított.

Imeretes ugyanis, hogy éppen az Aberdeen és Augus marha, még a múlt században is többnyire szarvval bíró és apró testű (tehén 300—400 kiló) állat volt s tenyésztőinek az érdeme, hogy a súlyosabb, nagyszabású testet s a szarvtalanságot ma általánosan feltaláljuk ez állatokon, s megeljük a kevés, finom esontozatot, mely a vágómarhánál oly előnyös.

A primigeniusok nagy csoportjának szarvtalan képviselői között, (a melynek pl. a svéd marhák egy része) még legfeljebb a Galloway versenyezhetik az itt szóban forgó skót marhakkal, melyek már ismételtén leverték kiállításokon épp úgy Angliában, mint Amerikában a többi husmarhákat.

Az itt képben is bemutatott tavalyi championról érdekes még felemlíteni, hogy apja „Albion“ is champion volt annak idején, s anyja „Bride“ a tavalyelőtti championnak is szülője vala. Δ

Érdemes-e 4 hónapon tul is hizlalni marhát?

(V-ik felelet a 43. számú kérdésre.)

Δ Hogy érdemes-e négy hónapon tul is tartani a göbolyókat, erre nézve több körülményt kell figyelembe vennünk.

1. Értékesíthető-e a takarmány (lóhereszéna és répa) más módon is? Ha igen, mily árban?

2. Szükségünk van-e a trágyára?

Ha ezekkel tisztában vagyunk, akkor tegyük számítás, összehasonlítva, mily árért adhatjuk esetleg el takarmányunkat és mily árért értékesítik a göbolyók?

A vevővel minden áron tanácsos lesz kikötni, hogy azon ökröket, melyeket mi márczius 15-én át akarunk adni, vegye át. Továbbhizlásra csak azokat fogjuk megtartani, melyek a II. hizlálási szakban is megközelítőleg annyi sulyszaporulatot mutattak, mint az első szakban. Az így kiválogatott göbolyók a III. hizlálási periodusban is fognak előreláthatólag $1\frac{3}{4}$ kg. naponként felvenni. (1000 kg. élősulyra értve.)

Az eladási árt nem ismerem, felveszek tehát márczius 15-ére 36 krt, április végére pedig 38 krt.

Márczius 15-én 1000 kgr. élősúlyért kapunk à 36 kr. ... 360.— frtot

Április végén 1000 kg. élősúlyért kapunk à 38 kr. ... 380.— frtot

Ehhez hozzáadva a várható 78:75 kg. sulyszaporulatot à 38 kr. 29.92 „

Április végén tehát kapunk azon göbolyéért, mely márcz. 15-én 100 kg. volt ... 409.92 frtot

Az ártöbblet, mit április végén elérünk ... 49.92 frt

Ebből levonva 360 frt $1\frac{1}{2}$ hónapi 5%-os kamatját ... 2.25 frtot

Maradna tényleges ártöbblet ... 47.67 frt

Ezzel szemben állnak a kiadások.

A III. hizlálási periodusban, tudvalevőleg tágitjuk a táparányt. (1 : 5:5-ről 1 : 6-ra) A takarmányösszeállításnál különös gondot fordítunk, annak izletességére, miért is, ha csak lehetséges tisztán gabonadarát etetünk, mellőzve a repezepogácsát.

Ezt elérjük jelen esetben, ha naponként adagolunk 1000 kg. élősulyra:

27 kilogr
krba s
21 kilogr
3 frtba
4 kilogr
6 frtba
2 kilogr
frtba s
50 gram
számít
Napi ki
A kiadás
karmá
A kiadás
dozár
A kiadás
napra
A bevétel
után 4
Minden
ráfizet
Ehl
a forgó
mány) v
Sz
kg. élős
produkez

Mosle
való hiz

(Felelet
számu k

Δ
lék első
hizláló
mány
részére,
akkor,
egészség
ellenkező
ben szám
nak a kut
Minthogy
ban sokv
talmaz,
élősulyra
mint 100
adni nem
szerű, ezt
ugy, ha
nagyobb
nyiségben
tünk s
takarmán

Miv
nagymen
gü viz
böven tar
fehérjék
szénhydr
is, a vaj-
hamar el
ják. Ily
nyen ok
betegítés
eczetesít
kalmas t
melegen
czészerű
török a
gen nyu

Ha
akkor a
adásával
lehet, a
nék etet

A
lék-sömör
minek i
kellő tisz

Eze
foglalt t

27 kilogramm répát; mm.-ját 40 krba számítva	10·8 kr.
21 kilogramm lóherszénát; mm.-ját 3 frtba számítva	63·0 "
4 kilogramm tengeridarát; mm.-ját 6 frtba számítva	24·0 "
2 kilogramm rozsdarát; mm.-ját 5 frtba számítva	10·0 "
50 gramm sót; mm.-ját 12 frtba számítva	0·6 "
Napi kiadásunk takarmányra	108·4 kr.
A kiadás 1000 kg. élősúly után takarmányra 45 nap alatt	48·76 frt
A kiadás 1000 kg. élősúly után gondozásra	2— "
A kiadás 1000 kg. élősúly után 45 napra volna	50·76 frt
A bevételi többlet 1000 kg. élősúly után 45 napra volna	47·67 "
Minden 1000 kg. élősúly után tehát ráfizetnének	3·09 frt
Ehhez járul még a kezelési költség és a forgótőke kamatja, (jelen esetben a takarmány) valamint az alom értéke.	
Számíthatunk azonban minden 1000 kg. élősulynál 45 nap alatt 30 mm. trágya-produkcióra.	

Sommer Miksa.

Moslékon való hizlalás.

(Felelet a 90. számú kérdésre.)

Δ A moslék elsőrendű hizlaló takarmány marhák részére, de csak akkor, ha jó és egészséges, mert ellenkező esetben számos bajnak a kuforrása. Minthogy azonban sokvizet tartalmaz, 1000 kg. élősúlyra többet mint 100 kg.-ot adni nem célszerű, ezt is csak úgy, ha melette nagyobb mennyiségben etetünk szálak-takarmányt.

Mivel a nagymennyiségű víz mellett bőven tartalmaz fehérjéket és szénhidrátokat

is, a vaj-, tej- és ecetsav baktériumok csakhamar elszaporodnak benne és megsavanyítják. Ily savanyu állapotban már igen könnyen okozhatja az emésztő-esatorna megbetegítését. Éppen azért, mert a moslék az ecetesítő és más baktériumoknak is alkalmas tenyésztőanyaga, a moslékot frissében, melegen kell feletetni és pedig akként legcélszerűbben, hogy az adagolandó szalma és törek a moslékkal leforráztatik és úgy melegen nyújtatik az állatoknak.

Ha a moslék még is megsavanyodnék, akkor a savtartalom kréta vagy mészhozzáadásával megköthető, mely után etetni bátran lehet, a nélkül, hogy káros hatás mutatkoznék etetése után.

A mosléketetással igen gyakran a moslék-sömör betegség szokott karöltve járni, a minek fellépése azonban bő almozással és kellő tisztántartással kikerülhető.

Ezek előreboesátása után, a kérdésben foglalt takarmányokkal a hizlalás három

szakára a következő takarmányösszeállítást ajánlanám.

Adagolandó volna egy napra 1000 kg. élősúlyra:

I. szakban: 80 kg. moslék, 5 kg. árpadara, 14 kg. lóherszéna, 7 kg. tavasszalma, 4 kg. törek.

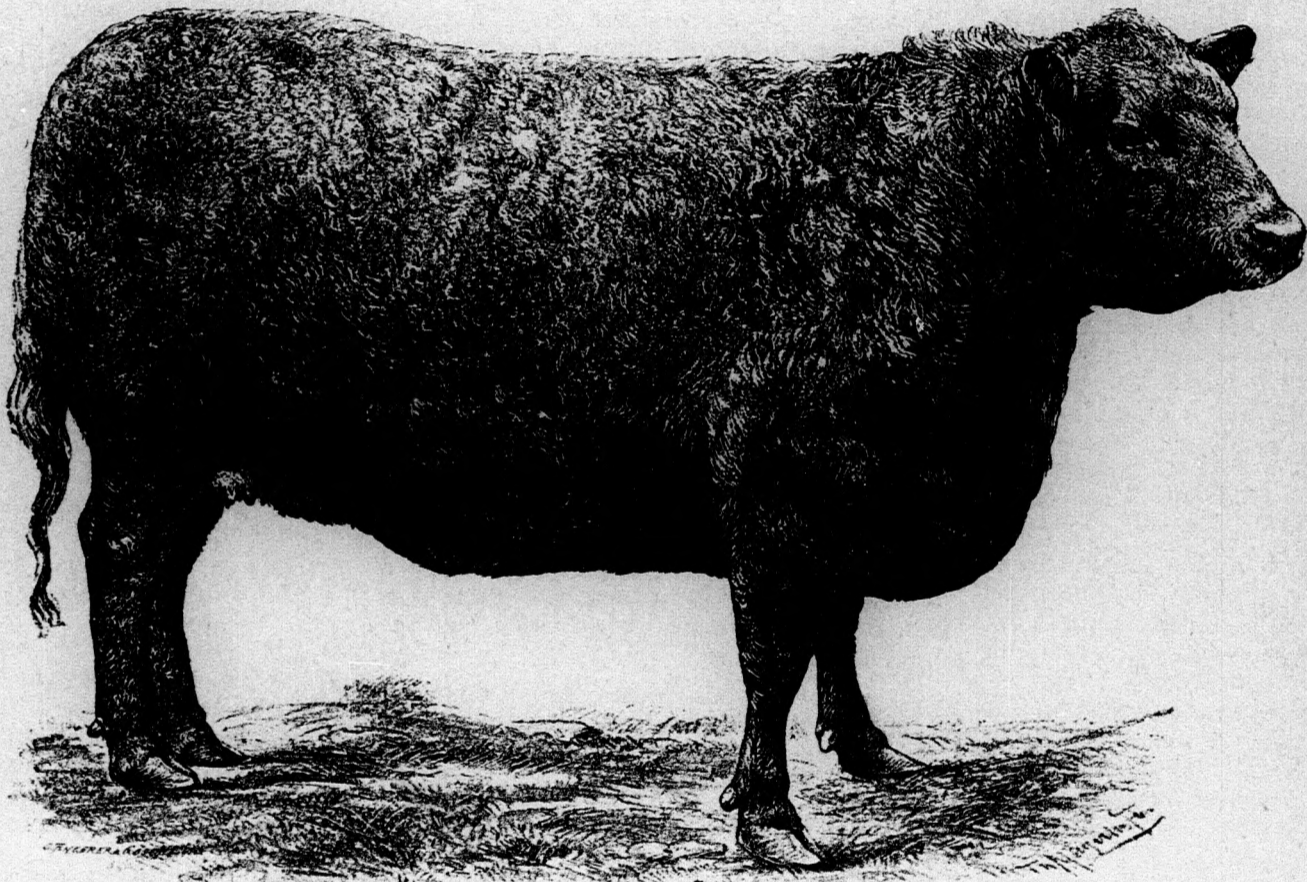
Ezen takarmányokban foglaltatik — közepes táplálóanyag-tartalom mellett — 28·88 kg. szárazanyag, 2·48 kg. emészthető fehérje, 0·38 kg. emészthető zsír és 15·29 kg. emészthető szénhidrát. Táplálóanyagok aránya: 1:6·5-hez.

II. szakban: 90 kg. moslék, 6 kg. árpadara, 20 kg. lóherszéna, 2 kg. tavasszalma, 1 kg. polyva. Ezekben van: 29·43 kg. szárazanyag, 3·07 kg. fehérje, 0·46 kg. zsír és 15·68 kg. szénhidrát. Táplálóanyag 1:5·5-hez.

III. szakban: 100 kg. moslék, 5 kg. árpadara, 14 kg. lóherszéna, 4 kg. tavasszalma, 4 kg. törek.

Táplálóanyag-tartalma ezeknek: 28·44 kg. szárazanyagban 2·65 kg. fehérje, 0·39 kg. zsír, 14·69 kg. szénhidrát. Az arány 1:5·9-hez.

Sztankovics József.

38. ábra. Benton Bride 2 éves 10 hónapos Aberdeen-Angus tehén (Birminghami Champion díj nyertese 1895.)

Tenyészkozákat etetése malaczk elválasztása után.

(Felelet a 72. sz. kérdésre.)

Δ Jól kifejlődött egészséges csöves tengeriből adjon koczáinak darabonként reggel 3 és este ismét 3 s így összesen 6 csövet és 2 kg. répát. Ha a koczák jó kondícióban vannak, ez elegendő lesz nekik. Arra azonban ügyelni kell, hogy fagyos, hideg időjárás mellett, mikor t. i. a sertés nem tudja kielégíteni turási hajlamát s a földből sem gyökereket, sem pedig különféle álcákat, rovarokat szedni nem tud, a tengerire pedig ráunva kezdi étvágyát veszíteni, a fenti adagot azonnal szállítsa le felére s a másik felének megfelelő adagban, korpa, kétszeres, rozs, buza vagy árpadara bármelyikéből forró vízzel leöntött moslékot adjon s e mellett mindaddig maradjon meg, míg a föld fagya ki nem enged s a koczák nem gilisztázhatnak. A moslékot lehetőleg este kell adni.

Hogy ha még ezt az adagot is nagyinak és költségesnek tartaná, akkor adjon naponként csak 4 csövet, de a moslékot emelje fel 1/2 kgrammra. Ha a talaj fagya kiengedett, akkor minden attól függ, hogy milyen helyük van a sertéseknek s mennyi férget, gyökeret tudnak naponként összeszedgetni. Ehhez képest a tengerietetést egészen megszüntetheti, de míg legelőre nem mehetnek, addig a 1/2 kg. moslék mellett maradjon meg. Jó legelő mellett ez is végképpen elmaradhat s a bugatási idő közeledtéig semmit sem kell nekik adni.

Különösen a koczákat nem szabad télen megsanyargatni abban a jó reménységben, hogy legelőn majd ráérnek megjavulni; mert az étvágyvesztés vagy koplaltatás folytán leromló sertések kövér legelőre menve, gyorsabban véresednek, a mi gyakran meghozza a dögöt is, kisebb-nagyobb mértékben.

A sertésnek erős és sok tápanyagot feldolgozó gyomra, belei és nagy mirigyvei vannak, de szűk mellkasa, vékony légesője, kis tüdője s aránylag kis szíve van. Ha már most az a kiéhezett és leromlott nagy kocza jó legelőre jut, képes megenni annyi zöld fűvet, mint egy egyévet mult borju, a mely táplálékból aztán az emésztő szervek gyorsabban és sokkal több vért készítenek, mint a mennyit a tüdő és szív feldolgozni, megpirosítani képesek s az így ki nem dolgozott vérbőségtől az egészség is megbomlik, mely körülmény különösen akkor jelentkezik veszedelmes alakban, mikor a sertést kemény rostu fűre kényszerítjük, holott az ő belső szervezete husos, leveles és fiatal, gyenge rostu fűveket követel.

Veszedelmesen jelentkezik továbbá akkor, midőn szárazmelegben az ivóvizig hosszú utat kell megtennie s a helyett, hogy naponta 5-ször

itatnák, hát elégnék tartják a háromszori itatást is és a beszívott levegő nem a vér tisztítására, pirosítására, hanem a járás-, pláne sokszor szaladasközben felhasznált erő kifejtésére fordítatik.

Ily körülmények között beüt a különféle vérbetegség, a nélkül, hogy ekkor már segíteni lehetne a bajon s a tulajdonképpeni bajt megállapíthatnók, pedig hát ha előrelátók és vigyázók vagyunk, ettől a bajtól is megszabadulhatunk, csak a sertés természetét ne törekedjünk megváltoztatni, hanem igyekezzünk azt alapjában kiismerni és hozzá alkalmazkodni.

A csak aratáskor vagy később használandó teljesen kinőtt kanok, gyenge fagy nélküli télen, pl. répával és egy fél cső tengerivel kitelelnek, a nélkül, hogy erejükben és egészségükben csökkennének. Természetes dolog, hogy alföldi talajon, hol mindig vannak a sertések által kedvelt husos gyökerek és férges s akkor, ha pl. közbe-közbe olyan fagyok jönnek, hogy turni nem tudnak s kapnak legalább 1/2 kg. kukoriczát is.

Márton Zsigmond.

GAZDASÁGI GÉPÉSZET.

„Reform“ gyorsműködő takarmány-füllesztő.

Mióta Ventzki ezelőtt 4 évvel gyorsműködésű takarmányfüllesztőjével a nyilvánosság elé lépett, egyre-másra szaporodnak a különféle szerkezetű takarmány-füllesztők, melyek közt egyszerűség és praktikusság szempontjából nem utolsó helyet foglal el az alább leírandó „Reform“-füllesztő.

Mint a 40. ábrából látható, a füllesztő 2 főrészből áll, u. m. a tüzhelyből és a gőzölő üstből. A tüzhely áll az A fűtőtérből, melyhez B ajtó nyílik s melyből a füst M kürtön át távozik. Az R rostélyzat alatt van a C hamuszekrény, melynek D ajtáját a szükségelt léghuzam szerint be lehet állítani.

A tüzhely fölött van az S viztartó, melynek fenekéből az alul beforrasztott végű r csövek (u. n. Field-féle forraló csövek) — számra nézve 22—23 darab — nyulnak le az A tüzhelybe. E csövek rendeltetése az, hogy a tűz melege minél nagyobb felületen érje a vizet s így annak forrását vagyis a gőzfejlődést a lehetőségig meggyorsítsa.

Maga a tulajdonképpeni F gőzölő üst két — belül üres — GG karra van akasztva úgy, hogy azok körül könnyen felbillenthető. Az S gőzfejlesztő térben keletkezett gőz a gg csöveken át a nyilakkal jelzett irányban jut be az üstbe.

A gőzfejlesztéshez szükséges vizet a T töleséren át öntik be, honnan az az N csövön át jut a viztartóba. Ez az N cső egyszermind a gőzölőnek biztonsági készüléke gyanánt szerepel; ha ugyanis a gőznek már túlságos nagy lenne a feszítőereje, akkor az az S tartóban levő vizet felnyomja az N csövön át a T tölesérbe s onnan kiömlik, ha pedig a víz a rendszerél alacsonyabb állásra süllyedt, akkor gőz ömlik ki a töleséren, még pedig meglehetősen éles hangon figyelmeztetve a környezetet.

Az S viztartóban látható még két pp nyílás, melyek a vizmutató üveg számára vannak készítve, mely üveg a II. ábrán látható kívülről. Ez folyton mutatja a víz állását. Munka után a felesleges vizet az X esapon át lehet lebocsátani. A gőzölő üstnek kettős feneké van, úgy, hogy a gőzölés következtében keletkezett lecsapódott víz a felső lyukasztott P fenéken átesuroghat és a Z esapon át kibocsátható.

Mint látjuk, e gőzölőnél meg van minden téve, hogy minél gyorsabban és tökéletesebben lehessen a füllesztést végezni.

Nagy előnye a gőzölőnek, hogy nincs szabad tüzhelye, vagyis ha a gőzölő üstöt felbillentik, a tűz és füst nem juthat ki, úgy mint a Ventzki-féle gőzölőnél. Előnye még az is, hogy többszöri egymásután való gőzölésnél sokkal hamarabb megy a gőzfejlesztés, mert a víz meleg marad s hamar felforr. Végre legnagyobb előnyének azt lehetne mondani, hogy a kondenzált-víz vagyis a gőzből lecsapódott víz nem jut a takarmány közé, hanem az üst kettős feneké közé gyülekezve, onnan kibocsátható.

Miután eddig nálunk a gőzölő kipróbálva nincs, határozott adatokat a gőzölés gyorsaságáról és a szükségelt tüzelőanyagról nem közölhetek, de valószínű, hogy kevesebb idő alatt képes a takarmányt megfűlleszteni, mint a Ventzki-féle gőzölő és ha épp oly olcsó is lesz, mint az, akkor a lehető legjobb gőzölőt fogja megkapni benne a gazdaközönség. Nálunk eddig az Umrath és Társa cég és Propper Samu cég hozza forgalomba.

Ifj. Sporzon Pál.

IRODALOM.

Die Versuchs-Thätigkeit des praktischen Landwirthes. Irta: Dr. Adelf Ritter v. Liebenberg. Wien 1895. Ezen cím alatt dr. Liebenbergtől, az ausztriai mezőgazdasági kísérletezési ügy emelésére alakult egyetlet ügyvezetőjétől és a bécsi gazdasági főiskola tanáratól egy kis füzet jelent meg a könyvpiacra, melyben a mezőgazdasági kísérletezési ügy fontosságára s ennek okszerű és helyes keresztülvitelére felhívja a gazdák figyelmét. A gazdaságban eszközözlendő különböző kísérleteknek épp oly fontosságot kellene tulajdonítani, mint a könyvvitelnek. Emez a gazdaság jövedelmezőségéről, amaz a tudomány vívmányainak okszerű alkalmazásáról és értékesítéséről nyújt felvilágosításokat. A tudomány csak általános szabályokat állít fel s általános utasításokat adhat; ezek alapján minden egyes gazdának saját gazdasága keretén belül kísérletek útján kell a neki megfelelőt kiválasztani és alkalmazni.

A gazdák nagy része még egyáltalán nem foglalkozik célirányos kísérletekkel; igen gyakran derűre-borura alkalmazza azt, mit egészen más talaj és égalji viszonyok alatt jónak találtak; ily esetben a csalódás gyakori és a pénzáldozat nagy. A gazdák másik része eszközöl ugyan kísérleteket, de minden terv és rendszer nélkül úgy, hogy tiszta képet a kísérlet helytelenségéről vagy helyességéről nem nyernek, folyton csak tapogatóznak, de végérvényes eredményeket felmutatni nem tudnak.

Mindebből kifolyólag említett kis munkában három kérdés megvilágítására terjeszkedik ki és pedig:

1. miért kell a gazdának kísérleteket eszközölni,
2. hogy kell a kísérleteket elvégezni,
3. mikor kell a gazdának egyáltalán kísérleteznie.

Ezen három kérdés keretén belül kifejti mindazon dolgokat, melyeket a gazdának szem előtt kell tartania, ha azt akarja, hogy kísérlete egyszerű és áttekinthető legyen, ha a hatás és jövedelmezőség kérdésében biztos feleletet akar nyerni.

A gyakorlati gazda igen sokat nyer ezen kis füzet áttanulmányozásával, melyet Friek Vilmos bécsi könyvkereskedőnél (Graben 27) lehet megrendelni, K. K.

Utmutató az állategészségügyre, illetve az élő állati nyerstermények szállításánál követendő eljárásra nézve. Harmadik kiadás. Hivatalos rendeletek alapján összeállította dr. Ragány István miniszteri fogalmazó.

Az állategészségügyi utmutató, mely eddig esetről-esetre füzetes kiadásban jelent meg, újabban 4 terjedelmes füzetben összegyűjtve jelent meg, úgy, hogy az összes idevágó intézkedéseket és rendeleteket az érdeklődő minden nehézség nélkül megtalálhatja. Az utmutató ügyesen van összeállítva és 4 részre oszlik. Az első rész tartalmazza az állategészségügyre vonatkozó törvényes intézkedéseket s a kőbányai és a győri állategészségügyi hivatal szervezeti szabályait, s a sertéspiacok rendtartását. A 2-ik rész a magyarországi és ausztriai vasutak és gőzhajózási vállalatok marharakodó állomásainak betürendes névjegyzékét. A 3-ik rész tabelláris átnézetét nyújtja a kormány által esetről-esetre kiadott szokott „állategészségügyi értesítők“-nek; végezetül a 4-ik rész az előbbinek kiegészítője s az időközönként kiadott rendeleteket tartalmazza. Az utmutató 3-ik kiadásban jelent meg.

Ajánljuk az érdeklődők figyelmébe.

LEVÉLSZEKRÉNY.

Kérdések.

90. kérdés. Február elejétől beállítok 4 havi hizlalási időre fiatal, körülbelül 500 kg. élősúlyú ökröket. A birtokon egy mezőgazdasági szeszgyár van. Célja a hizlalásnak a burgonyamoslékot felhasználni. Ezen takarmány tehát kell, hogy a hizók főtakarmányát képezze. Ezen kívül rendelkezésre áll kitünő minőségű vöröshere, tavaszszalma, buza- és zabtörök és árpada. Mennyit adjak fejenként naponta az ökröknek, hogy a kívánt tápanyag betartható legyen a hizlalás három szakán keresztül?

Fries.

Sárosmegyei gazda.

91. kérdés. Egy harmincz holdas szőlőben, az 1890-ik év őszén, fedés előtt 5 hold 1200 □-es immunis homok-szőlőmet (10 éves) 100 métermázsa temesvári Saxl-féle koncentrált marhatrágyával trágyáztattam meg. Minden tőkéhez az adagolás precízzen történt és p. minden egyes tőke mellett egy kis gödröcske készített és a trágya alkalmazása után azonnal betakartattam. A műtrágya úgy lett elhelyezve, hogy az minden szőlőmunkánál sértetlenül maradt, t. i. a kapás nem hozta fel a földszinre.

Miután a trágya hatása ma már lényegesen csökkent, ezélszerű-e ugyanezt a területet megegyszer Saxl-féle trágyával javítani, vagy más műtrágyát használni rája?

Az eddigi eredmény, hat évi átlaga, mert az első 4 év nem számít 19²⁰ hektoliter must törköly nélkül.

S. J.

92. kérdés. Istállótrágyámat ki akarom hordatni; melyik eljárás helyesebb, kupacokba rakatni a trágyát vagy pedig azonnal elteregetni? Nem veszít-e a trágya az utóbbi eljárásnál értékéből?

Ungvár.

T. J.

93. kérdés. Lehet-e még párolt esontlisztet tavasziak alá alkalmazni, úgy, hogy általa még az idén hatást érjek el? Mily módon és mily mennyiségben?

Dabrony.

S. S. R.

94. kérdés. 1892. évi termésű, szegzárvidéki vörös borom kitünő volna minden tekintetben, ha az a hibája nem lenne, hogy kellenél nagyobb mérvben fanyar, azaz sok benne a cersav, a mi valószínűleg onnan ered, hogy a must sokáig volt a törkölyön s így a szőlő magvaiból sok cersavat vett fel. Gelatinderítéssel már megkísérlettem a cersav elvonását, a mi csekély mértékben sikerült is; a bor színének megóvása miatt a szokásos tojásfehérjével derítést nem merem megkísérteni. Mily módon mérsékelhetném vörös borom fanyarságát, a nélkül, hogy a bor minősége szenvedne?

Szilás-Balhas.

R. N. G.

95. kérdés. Igáslovaim árpaszalmán és répán teleltek, mostanáig meglehetősen jó husban voltak. Néhány hét óta azonban a répát elvontam tőlük és e helyett az árpaszalmával keverten 5 kg. zabosbükönnyet kapnak abraktakarmány nélkül; ez idő óta a lovak sokkal gyengébb erőben vannak, takarmánykészletem pedig nem engedi meg, hogy tisztán zabosbükönnyön tartsam őket, abraktakarmányom pedig nincs. Milyen takarmányozás mellett volna lehetséges a lovakat olyan erőben tartani, hogy a beállandó tavaszi munkálatok végzésére megfelelő erőben legyenek? Rendelkezésre áll, bükönnyös zab, árpaszalma, zabszalma, árpa- és buzatörök.

Büd-Szt.-Mihály.

S. M.

96. mezei va nyári ide fogadnék beszerezni ennek ár mennyi, N.

97. eke meg Csa

98. lalás czé bányán s

tatnék m a kik eze erre vona Eny

Fele ojtványt, nem fog pár évig tették, m csak a Az csikó- va csak a sz relmetlen

96. kérdés. Használt, de jókarban levő mezei vasutat kinél lehetne bérbe venni egy nyári időnyre, esetleg illet megvételre is elfogadnék, ha az elég jutányos áron lenne beszerezhető. Futó méterenkint mi szokott ennek ára lenni, ha ez bérbe adatik és mennyi, ha örök áron megtartja az illető.
N.-Bajom. S. J.

97. kérdés. Melyik gyártmányu kétvasu eke megfelelőbb nehéz kötött vályogtalajra. Csakova. Cs. K.

98. kérdés. Szándékom sertéseket hizlalás czéljából beszerezni, a melyeket a Kőbányán szokásos etetési mód szerint óhaj-

egy bizonyos mértékig ki kell fejlődnie és csak azután várhatni tőlük termést.

Ha mindenáron a jövő évben termést óhajt már látni, akkor ajánlom: hogy a tavaszkor talajának megfelelő amerikai alanyfajtákból szerezzen be erőteljes gyökeres vesszőket. Ültesse azokat állandó helyükre, részesítse gondos ápolásban, hogy erőteljesen fejlődjenek és a jövő év tavaszán oltsa őket be ott helyben, akkor a megeredtek egyik-másikán lesz izlelőnek néhány fürt.

Mint korai csemegefajták kiválnak: *Madelaine Angevine, Madelaine royal, Korai Malinger, Portugizi kék, Passatutti, Chasselas, Tokaj angevine, Chasselas rouge és blanc.*

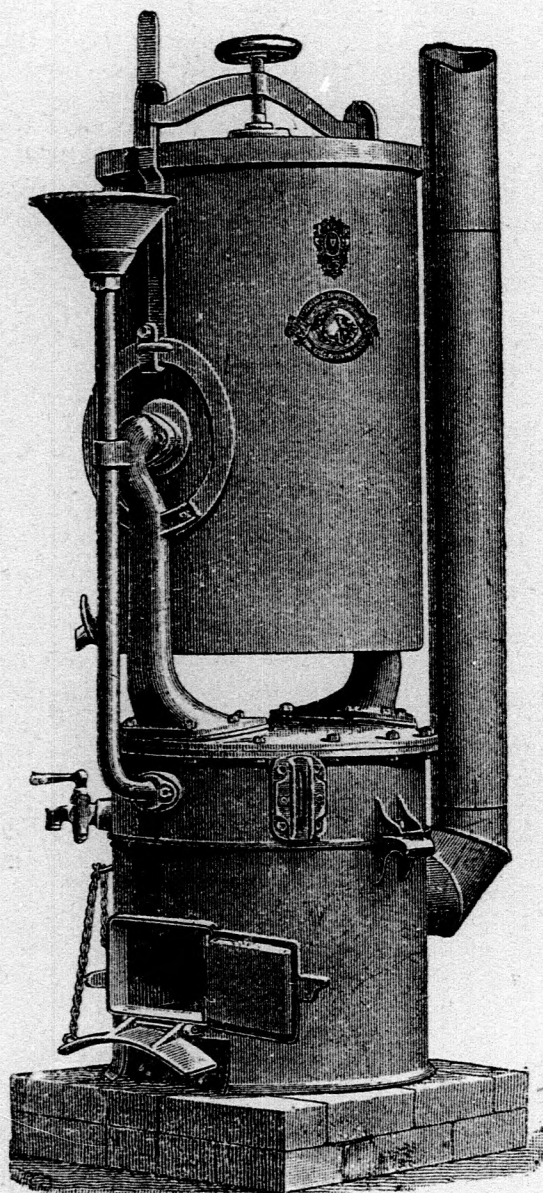
Alanyok beszerezhetők: az O. M. G.

Agrárstatisztikánk reformja.

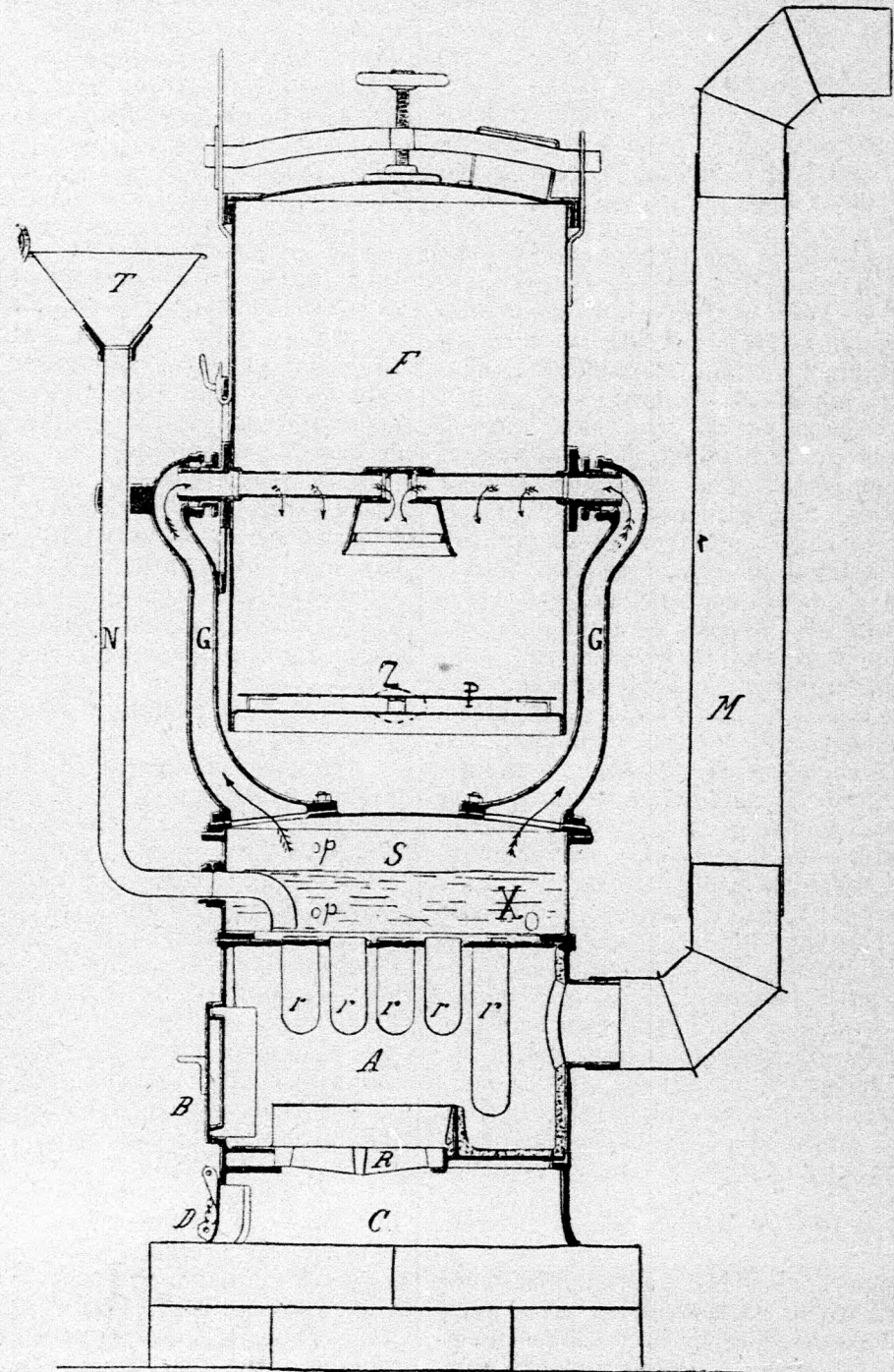
(Hajdu László felolvasása a Magyar Közgazdasági Társaság február 12-én tartott ülésén.)

Hajdu László érdekes felolvasását megelőzőleg *Jekelfalussy József* a társaság statisztikai osztályának elnöke az ülést a következő beszéddel nyitotta meg:

„A statisztikai szakosztály működését aligha kezdhettük volna meg aktuálisabb kérdés tárgyalásával, a mezőgazdasági statisztika reformjával. Mai napság — nem csak nálunk, hanem külföldön is — az agrárirányzat ragadta meg az elméket, melynek alapeszméjét helyteleníteni nem lehet. Kétségtelen, hogy az egész közgazda-

39. ábra. „Reform“ gyorsfüllesztő.

40. ábra. „Reform“ gyorsfüllesztő hosszmetsete.

tatnék meghizlalni, kérem t. gazdatársaimat, a kik ezen hizlalási módot ismerik, hogy erre vonatkozólag részletes utasítást adjanak.

Enying. C.

Feleletek.

Felelet a 75. sz. kérdésre. Olyan szőlő-ajtványt, mely már egy év mulva terem: nem fog sehol sem kapni, ha csak azt előbb pár évig megfelelő edényekben nem tenyész-tették, mert az átültetett ajtvány rendszeren csak a második-harmadik évben kezd teremni.

Az állattenyésztőnek sohasem jut eszébe esikő- vagy borjától *Uhetlenséget kívánni*, csak a szőlő- és gyümölcsfatenyésztésben türelmetlenkedünk, pedig ezeknek is előbb

E-nél. Oltóvesszők a fentebbi fajtákból: Mathiász János szőlészeti igazgatónál Szőlőskén u. p. S.-A.-Ujhely. Végül kész oltványok: Adámovits Sándor szőlőiskolatulajdonosnál Ujvidéken. A. D.

Felelet a 80. sz. kérdésre. Az a rossz szul táplálkozó tinó valahol beteg, azon sem a Kwizda-féle, sem semmiféle táppor nem segít, mert az efféle titkos szerek rendszerint, ha nem ártanak, hát nem is használnak.

Nézzé meg tinója fogzatát, nincs-e abban baj? Kísérje figyelemmel ganajzását, nincs-e abban a rendestől eltérés? Legajánlatosabb erre nézve persze az, hogy állatorvossal vizsgálta meg a tinót, az majd kideríti a baj okát s ha lehet rajta segíteni, segít is. Δ

ságnak alapját a mezőgazdaság képezi s most, midőn ezt az ó-világ civilizált államaiban, Oroszországnak és a tengerentuli országoknak romboló versenye elborítani készül: a legfőbb feladatok egyike, a veszélyt elhárítani, vagy legalább is mérsékelni.

Erre kell törekednünk egyesült erővel, de rekriminációknak, nézetem szerint, egyáltalán nincs helye. Korábban iparunk nem volt — teremteni kellett tehát ipart; most veszélyben van mezőgazdaságunk, segítségére kell tehát sietnünk mezőgazdaságunknak.

Hogy az állam és társadalom minél hathatósabban működhessek a mezőgazdaság bajainak orvoslásán, szükséges, hogy minél megbízhatóbb statisztikai adatok álljanak rendelkezésünkre, s bizonyára mindnyájan örömmel hallottuk a hírt, hogy a

földmívelési miniszterium egy nagyszabású agrár-statisztika keresztülvitelére kér felhatalmazást a megfelelő anyagi eszközöket a törvényhozástól. Targyalásainak épp ez alkalommal nagyon jó szolgálatot tehetnek az ügynek s nem kétlem, hogy abban mindazok, a kik a kérdéssel szakszerűleg foglalkoztak, élénk részt fognak venni.

A magyar mezőgazdasági statisztika kétségkívül alapos reformra szorul, de nagy igazságtalanságnak tartom, ha hiányaiért a felelősséget egészen az országos statisztikai hivatalra hárítják. Talán szükségtelen is védelmezni az ellen a vád ellen, mely az országos statisztikai hivatalt merkantil-tendenciákkal gyanúsítja. A ki e hivatalnak negyedszázados működését elfogulatlanul szemléli, kénytelen megvallani, hogy e hivatal soha egyes termelési ágak érdekét, soha osztály vagy felekezeti érdeket nem szolgált. Annál kevésbé viseltethetett ellen szenvvel a mezőgazdaság és annak érdekei iránt. Nem egy kísérlet jelzi a szakadatlan törekvést, melylyel a hivatal a mezőgazdasági statisztikát fejleszteni igyekezett.

Csak hogy nincs nehezebb, mint igazán jó mezőgazdasági statisztikát készíteni. Ez eddig teljesen egyetlen államnak sem sikerült, mert a kérdés gyakorlati megoldása oly nehéz, hogy többé-kevésbé minden kísérlet hajótörést szenved a számtalan akadályon, melyek közül legnagyobb a gazdák titkolózó hajlama és közönye. Meg vagyok győződve, hogy mindaddig jó agrárstatisztikánk nem lesz, míg gazdaközönségünk maga teljes tudatára nem ébred annak, hogy éppen saját érdekei szempontjából mily fontossággal bír egy megbízható agrárstatisztika s ernyedetlen buzgalommal maga is részt nem vesz annak előmunkálataiban.

Eddigél — valljuk be őszintén — sulyos mulasztás terheli gazdaközönségünket, mert még ott is, a hol alkalma lett volna, csak félbuzgósággal végezte feladatát. Ki merné állítani, hogy az évenként megállapított átlagtermések csakugyan megfelelnek a valóságnak? Pedig ez adatokat az intelligens gazdaközönség színe-javából válogatott gazdasági tudósítók szolgáltatják.

A tervezett agrárstatisztika sikere első sorban a magyar intelligens gazdaosztálytól függ; mert bármily jól előkészítjük is a felvételt, az mind hiábavaló lesz, ha a gazdaközönség a legnagyobb lelkiismeretességgel önmaga nem szolgáltatja az adatokat.

De bízom a magyar gazdaosztály hazafias belátásában, hiszem, hogy az megérti a kor intő szavát s saját érdekében tevékeny részt fog venni a magyar agrárstatisztika megteremtésében.

Hajdu László felolvasásának lényege a következő:

Felolvasó előadását agrárstatisztikánk hiányainak rövid vázolásával kezdi, a mely szerint a mezőgazdaság helyesebben őstermelés egyes ágazatai közül egyedül az erdőszetről rendelkezünk jó és pontos statisztikai adatokkal: mezőgazdasági statisztikánk már gyöngye így pl. a gyümölcsészet, kertészet, halászat és vadászatról pedig egyáltalán semmiféle adattal sem bírunk.

Mezőgazdasági statisztikai adatgyűjtésünk jelenleg a bevetett és ugarnak maradt, valamint az elemi csapások által sújtott vetésterület, az aratás, a szőlőterület és borteremés, a piaci árak, az állatvásári forgalom; a napszámbekek szambavételére terjed ki; viszonylag tehát elég széleskörű az adatgyűjtés, de ez a kör csak kevésbé használatos ki s a mi a legsajnosabb, az a kevés adat is jóformán teljesen megbízhatatlan.

A mezőgazdasági statisztikai adatgyűjtés eme megbízhatatlanságának tudatában és felismerve azt a fontosságot, azokat az előnyöket, a melyeket egy jól szervezett, pontos adatokkal rendelkező statisztika a kormányhatalomnak nyújt, földmívelési kormányunk

néhány év előtt egy részletes agrárstatisztikai, ezenusszerű tervezetet készített, a mely agrárstatisztikánk eddig észlelt és sulyosan érezt hiányait orvosolni lett volna hivatva. Ez a tervezet, amely mindeddig még nem hajtatott végre, két részre oszlik; az első rész a községnek, mint nagyobb gazdasági egységnek gazdasági viszonyait kutatja, a második rész pedig, egy-egy gazdasági üzemet véve alapul, és tudakolva az egyes gazdaságokban foglalkozó emberi s állati munkaerőt, a teljes élő s holt felszerelést, egy kimerítő gazdasági üzemstatisztikát czéloz.

Ezen nagy, gazdasági viszonyainkat csak egy bizonyos időpontban feltüntető, s mint értesülünk a megvalósulás küszöbén álló tervezetből kifolyólag a felolvasó agrárstatisztikánk teljes reformjának végrehajtásait is szükségesnek véli, és pedig két irányban; az adatgyűjtés fölveire és az adatszolgáltatási organumokra nézve, mint a mely tényezők harmonikus összeműködése nélkül kielégítő eredmény nem érhető el.

Az adatgyűjtés fölveinek megállapítása szempontjából fölolvastó a teendők sorozatát a következő főbb momentumok szerint tagozza: a népesség, a föld, a termelés maga, a termelés eszközei, a termelést befolyásoló tényezők, és az azt előmozdító intézmények.

A népességre nézve szükségesnek véli felolvasni, hogy a népszámlálásoknál több suly fektetessék a földmíveléssel foglalkozó népesség tagozására; ezután áttér a mezőgazdasági munkásstatisztika teendőire, a melyeket igen fontosnak tart különösen azon okból, mivel hazánk összes népességének mintegy egy hetedrésze mezőgazdasági munkás, azaz napszamos. A népességnek ez a rétege, általában igen szegény, az évnél nem minden szakában kap munkát, emélfogva igen alkalmas talajt képez a szociális tévtanok számára, mint az ma már az ország nagy részében jelentkező munkásmozgalmak is tanúsítják.

A földet illetőleg igen fontos feladatai vannak a statisztikának. E tekintetben első sorban az jön figyelembe, hogy oszlik el a termő s nem termő terület, továbbá mívelési ágak szerint; ennek nyilvántartását szükségesnek véli annál is inkább, mivel adataink jelenleg még mindig a földadó kataszter idejéből, tehát mintegy 20 év előtti adatokat tüntetik fel; sulyt kíván itt fektetni különösen a szőlőterületre, mint a mely mívelési ág nál a filloxera pusztításai folytán rendkívüli változások állottak be.

Másodsorban figyelembe jön a föld tulajdoni eloszlása; erre nézve szintén csak husz év előtti adatokkal rendelkezünk.

A földdel kapcsolatban, mint annak tartozékait, a gyümölcsfákat is számba kívánja venni s ezzel gyümölcsészeti statisztikáknak alapját megvetni.

A termelést illetőleg a főszempontok: a föld kihasználása, a termelt termények, a vetések állása s az aratás.

Mezőgazdasági statisztikáknak jellemző hibája a rossz területi adatok; speciálisan a bevetett terület kimutatása szempontjából felolvasó legezelszerűbbnek tartaná, ha az parcellák szerint történnék; a mennyiben azonban az a nagy munka s költség miatt kivihető nem volna, viszonylag legajánlatosabbnak a dülök szerinti felbecsülést mondja.

Hasonlóan igen hibás a termésbecslés is; felolvasó nem a politikai járasonkénti, hanem a község, vagy községsoport szerinti termékérdést mondja ajánlatosnak; ezzel szemben az aratási kilátásokról, a termények minőségéről, a felhasznált vetőmagról csak járasonként gyűjtetnének adatok, munkamegtakarítás okából.

Szükségesnek véli felolvasó, hogy az adatgyűjtés a termények számát illetőleg jelentékenyen kibővíttessék és az adatgyűjtésbe valamennyi, jelentékenyebb területen termelt termény bevonassék s nemcsak a mag, ha-

nem a szalma'ermés is kimutattassék. Kimutattassék továbbá a nádasok termése is, és adatok gyűjtessenek a lehetőséghez képest a trágyázásról, tehát a termőerő pótlásáról is.

Kiterjeszkedik végül e czimnél a bor, a gyümölcs és a kertészeti termelés felbecslésére is.

A termelés eszközeit illetőleg, kiemelve az állattenyésztés fontosságát, részletes és pontos állatösszeírást sürget, a mely kiterjeszkedjen az állattenyésztés termékeire is; kívánja a gazdasági üzemstatisztika által tervezett részletes gazdasági gép- és eszközösszeírást, kombinálva a gazdasági üzemek nagysága s az állatösszeírással.

Mint a termelést befolyásoló tényezőket felsorolja az elemi csapásokról, a piaci árakról, az állatvásárokról, a napszámbekeket; az ez adatokról szóló statisztikánk, kivéve az elemi csapásadatokat, már jelenleg is megfelel az igényeknek; az elemi csapásadatokra nézve javulást vár azon esetben, ha a vetésterületi adatok pontosabbak lesznek.

A termelést előmozdító intézmények közül felsorolja a meteorológiai feljegyzéseket, az árvízmentesítést, a talajjavítást, az állategészségügyet, a telepítést, a gazd. tanintézeteket, a különféle kísérleti s egyéb állomásokat és telepeket, a melyekről a földmívelési miniszterium rendelkezik jó adatokkal.

Ide sorolja továbbá a mezőgazdasági hitelügyet, a melyről szóló pontos statisztikai adatgyűjtést okvetlenül szükségesnek tart, hasonlóan a birtokforgalomról szóló adatgyűjtést is, különös tekintettel a kényszereladásokra; ezekre nézve a telekkönyvi hatóságok közreműködését véli szükségesnek és lehetőleg részletes adatokat kíván.

Kiterjeszkedik fölolvastó a földbirtok eladósodásáról való adatgyűjtésre is; költségkimelés szempontjából itt a jövedelmi pótdó kivetése alkalmával történt teherbevallásokat, kombinálva a birtok kiterjedésével, véli összeírandóknak.

Szükségesnek véli továbbá a földár és földbérvizonyokról szóló adatgyűjtést is.

Az adatgyűjtés körébe óhajtja vonatni azokat a szövetkezeteket, a melyek mezőgazdasági célokat szolgálnak, a gazdasági és egyéb szakegyesületeket, a melyek a földmívelés fejlesztésére szintén igen jótékony hatással vannak; a faiskolákat, a szőlővessző-iskolákat, a melyek gyümölcsészeti és szőlőszeti fejlődését hivatják előmozdítani; a gazdasági iparágakat, a melyek mezőgazdasági termékeink könnyebb értékesítésére bírnak jelentékeny befolyással.

A földmívelés többi ágazatait illetőleg az erdőszet, a gyümölcsészeti és kertészetről már megemlékeztünk; a selymentenyésztésről az illető hatóságok igen jó adatokkal rendelkeznek; a méhészet és baromfityenyésztést illetőleg is csak a méhkasok és a baromfiak összeírásáról lehet szó, míg a termelési ágak produkciójáról adatok nem gyűjthetők.

Az adatgyűjtés organumait illetőleg legczélszerűbbnek tartja felolvasni, ha azt — úgy mint eddig — legnagyobb részt a községek előljáróságai teljesítik; szükségesnek véli azonban, hogy a becslések nagyobb pontossággal ejtessenek meg, a mi felolvasó szerint úgy érhető el, ha a mezőrendőri törvény által községenként szervezteni rendelt mezőgazdasági bizottságok teendői sorába utaltatik a mezőgazdasági statisztika becslési adatainak szolgálatása is; a járási bizottságok feladata lenne a becslésadatok felülvizsgálata.

Szükséges volna ezenkívül, hogy a központ lehetőleg szóbeli utasítással, kitanítással látna el az adatszolgáltatókat és felteik, helyszíni vizsgálatok útján, kellő ellenőrzést gyakorolna. Ily módon kilátásunk lenne arra, hogy az adatgyűjtés megbízhatósága emelkedni fog és agrárstatisztikánk teljesíteni fogja azokat a szép feladatokat, a melyek czélját képezik.

M
Gazdasági
Tavaszi
— D
szakos
Tárca:
e szá
ban. J
Törvény
Agrárst
A koml
A birni
pionja
Erdemes
Somm
Mosléko
Tenyész
Márto
„Reform
Sporz
Die Ver
w rthe
Levélzo
Vegyese
Kinevez
A mil
lat ga
— Tak
litása.
ország
Kereske
Budap
— Mi
pester
Heren
Szesz
Állatv
marha
vásár
becsés
Szerkes
K
ter Ma
— a mé
bizása
tési osz
vinczell
felügyel
rendelet
sági szá
iskolai
csáková
Eszterh
házi, sü
felügyel
nevezte
terháza.
H
honvéd-
Szarka
— Pale
és földt
jeszenic
B
birtokos
Dékán.g
évben
nyugal
nok- és
elhunyt
A
1896-ik
közé t
mezőg
vagyis
leg tö
átnéze
adatat
ember
azon e
gazdal

VEGYESEK.

Mai számunk tartalma:	Oldal
Gazdasági előadások. — Felhívás. — Meghívó. — Tavaszi luxusszállítás. — XII. Tenyészállatvásár. — Díjlovaglás és díjgratálás. — Tejgazdasági szakosztály ülése	310
Tárca: Az agrárészmék a múlt század végén s a század elején a magyar gazdasági irodalomban. <i>Kodolányi Antal</i>	310
Törvényjavaslat a szőlők felújítására	311
Agrárstatisztikánk reformja	317
Növénytermelés.	
A komló termelése és értékesítése. <i>Imreh Lajos</i>	312
Állattenyésztés.	
A birminghami hizómarhakiállítás tavalyi championja	314
Erdemes-e 4 hónapra túl is hizlani marhát? <i>Sommer Miksa</i>	314
Mosléken való hizlalás. <i>Sztankovics József</i>	315
Tenyézkocczák etetése malacok elválasztása után. <i>Márton Zsigmond</i>	315
Gazdasági gépészet.	
„Reform” gyorsműködő takarmány-tülesztő. <i>Ifj. Sporzon Pál</i>	316
Irodalom.	
Die Versuchs-Thätigkeit des praktischen Landwirthes. — Utmutató	316
Levelszekrény	317
Vegyesek.	319
Kinevezések. — Házasságok. — Halálozások. — A millennárius kiállítás köréből. — Magvizsgálat gazdasági egyesületek titkári hivatalai útján. — Takarmányművek kedvezményes vasúti szállítása. — Mezőgazdák bálja. — A budapesti országos és heti lóvásárok ügye.	319
Kereskedelem, Tőzsde.	320
Budapesti gabonatőzsde. — Abraktakarmányok. — Mütrágyák. — Határidők árfolyama Budapesten. — Határidők árfolyama külföldön. — Heremagvak plombozása. — Vetőmagvak. — Szeszüzlet. — Budapesti takarmányvásár. — Állatvásárok: Gazdasági marhavásár. — Vágómarhavásár. — Borjuvásár. — Budapesti szurómarhavásár. — Budapesti lóvásár. — Kőbányai vásár. — Ingatlanok árverései (20000 forint becsértéken felül).	321
Szerkesztői és kiadóhivatali üzenetek.	321

Kinevezések. A földmivelségi m. kir. miniszter *Mayer Henrik* szőlészeti és borászati felügyelőt, — a ménesi vinczellériskola vezetésével történt megbízása mellett, — a XI. fizetési osztályból a X. fizetési osztályba nevezte ki, *Szilassy Géza*t, a ménesi vinczellériskolánál alkalmazott szőlészeti és borászati felügyelőt pedig a földmivelségi miniszteriumba rendelte be szolgálatra végett. *Nagy Károly* gazdasági szaktanítót, ideiglenes minőségben, földmivelséskolai segédtanítót nevezte ki és szolgálatra a csákvári földmivelséskolához osztotta be. — Az Eszterházy hercegi javak zárgondnoksága az eszterházi, sütői és boldogasszonyi uradalmak gazdasági felügyelőjévé *Merényi Ferenc* eszterházi gazdasági felügyelőt nevezte ki. A kerületi felügyelőség székhelye Eszterháza.

Házasságok. Dr. *Török László* orvostudor nyug. honvéd-ezredorvos, február hó 11-én tartotta esküvőjét *Szarka Mariskával Szarka János* birtokos leányával. — *Palotás Világhy Gyula* pestmegyei bizottsági tag és földbirtokos február 13-án esküdt örök hűséget jesseniczei *Jankovich Mariskának*.

Halálozások. *Hegedűs Gáspár*, tekintélyes földbirtokos Füzes-Abonyban február hó 12-én elhunyt. — *Dékány János* kecskeméti földbirtokos élete 80-ik évében elhunyt. — *Bogdi Papp Mór* kir. tanácsos nyugalmazott törvényszéki elnök, jász-nagy-kun-szolnok- és pestmegyei birtokos f. év február hó 13-án elhunyt Kerezen.

A millennárius kiállítás köréből. Az 1896-iki ezredéves országos kiállítás feladatai közé tartozik Magyarország talajviszonyait a mezőgazdaság érdekében szemléltetővé tenni, vagyis országunk típusos talajneveit lehetőleg tökéletes gyűjteményben rendszeresen és átnézetesen összeállítva bemutatni. Oly feladatot ez, melynek sikeres megoldása egyes embernek erejét messze felülmúlja és csak azon esetben remélhet sikert, ha a magyar gazdaközönség széles körében hathatós közre-

működésére számíthat, de akkor is csak úgy, ha a gyűjtés előre átgondolt terv és egységes eljárás szerint fogantatottatik. Ezen cél elérése végett *Inkey Béla*, a kiállítási VI. csoport I. alcsoport A. osztályának csoportbiztosa egy kis füzetet tett közzé, melyben a talajgyűjtemény egész tervezetét valamint a gyűjtés módját röviden eseteli, felkérve mindazon magyar gazdákat, kik e fontos gyűjtemény létrehozatalában segédkeztet nyújtani hajlandók, hogy az utmutatás szerint gyűjtött talajminták beküldése és mindenemü talajtani adatok (p. o. elemzések) közlése által e nagy munkában részt vegyenek. Az említett füzet az ország összes gazdasági egyesületeinek, tanintézetekének és gazdasági előadóinak, azonkívül számos nagybirtok igazgatóságának megküldött. Ezenfelül *Inkey* késznek nyilatkozik e füzetekből mindenkinek — a mennyire a meglévő készlet engedi — egy-egy példányt díjmentesen küldeni. A gyűjtés tárgyában felmerülő esetleges kérdések s az ez iránti levelezések *Palini Inkey Béla* m. kir. főgeológus, az 1896-iki ezredéves országos kiállítás VI. csoport I. alcsoport A. osztályának alelnöke és csoportbiztosa (Budapesten, földmivelségi m. kir. miniszterium) „kiállítási ügy, hivatalos felszólítás folytán portómentes” — megjegyzéssel küldendő, valamint ugyane címre bérmentetlenül a kiállítási mintákat tartalmazó esomagok is.

Magvizsgálat gazdasági egyesületek titkári hivatalai útján. Egy szombathelyi gabonakereskedő javaslatot nyújtott be a szombathelyi kereskedelmi és iparkamarához, hogy a földmivelségi miniszter hatalmazza fel a sopron- és vas megyei gazdasági egyesületek titkárait, hogy azok hivatalos magvizsgálatokat végeztesenek. A javaslatot a benyújtó, — melyet a soproni gabonakereskedők pártolnak — azzal indokolja, hogy jelenleg e két megye gazdaközönsége löhere- és luczernamagszükségletét túlyomó részben Ausztriából szerzi be, mert sem Sopron, sem Vas vármegyében nem kap, legalább nem megfelelő áron, löher- és luczernamagot, melynek arankamentességét az eladó hivatalos bizonylattal képes lenne igazolni. Az arankamentességet igazoló hivatalos bizonyítvány nélkül pedig az új mezőrendőri törvény a luczerna- és löheremag forgalombahozását tiltja. Részünkről nem tartjuk valószínűnek, hogy a kormány teljesítse e kérelmet, annyival inkább, mert ez idő szerint Magyarországon 6 magvizsgáló állomás van létesítve, melyek közül csak kettő, a budapesti és magyar-óvári fejt ki nagyobb tevékenységet, a többi négy állomást alig veszi igénybe a gazdaközönség. Miután az új mezőrendőri törvény értelmében luczerna- és löheremag az arankamentességet igazoló hivatalos bizonyítvány nélkül forgalomba nem hozhatók, valószínű, hogy a kormány akként fog intézkedni, hogy a Sopron és Vas vármegyei gazdák a szomszédos magyar-óvári és keszthelyi állami magvizsgáló állomást vegyék igénybe.

Takarmányművek kedvezményes vasúti szállítása. Mint ösmeretes, a kormány ez évi január hó 15-én megnyitotta a gazdáknak a takarmányművekre a múlt évben megadott kedvezményes szállítási díjtételt, azon megszorítással, hogy a szállítandó takarmánynak takarmányozási célokra leendő felhasználását hatósági uton tartozik minden szállító-gazda bizonyítani. E kedvezménynek a gazdák számára történt engedélyezése felkeltette a budapesti *takarmánykereskedők* irigységét, a kik ebben érdekeik csorbulását vélik látni s ez okból feliratot intéztek a kereskedelmi miniszterhez, melyben azt kérelmezik, hogy a mérsékelt szállítási díjtételt élvezetét a miniszter terjessze ki a *takarmánykereskedőkre* is s azt ne csak azok élvezhessék, a kik a „mezőgazda” czimét és jellegét viselik. Részünkről

legkevésbé sem elleneznők a takarmányszállítási díjkedvezmény kiterjesztését, ha maguk a budapesti *fogyasztók* kérelmeznék a kedvezményes szállítási díjtétel engedélyezését és az nekik megadtnék, de merőben elleneznők a kedvezmény megadását a *takarmánykereskedők* részére, a kik ha ezt megnyernék is, ebből sem a fogyasztóknak előnyt nem nyújtanának, sem az eladó gazdaközönség javára nem jutna semmi, hanem csak a közvetítés haszna emelkednék. Mikor a gazdaközönségnek is oly megszorításokkal adatik meg a kedvezmény, hogy hatósági uton tartoznak a takarmány felhasználását igazolni, semmi sem indokolja azt, hogy a gazdák és fogyasztók kárára a kereskedőknek adassék meg a kedvezmény.

Mezőgazdák bálja. Tolna és Fehérmegye gazdái február hó 9-én Simontornyan, az oltani uradalmi vendéglőben fényes táncmulatságot rendeztek, melyen öt vármegye gazdái adtak egymásnak találkozókat. A 40 tagú rendezőség élén *Kotsis Lajos* tisztartó állott. A mezőgazdák bálját minden évben meg fogják ismételni.

A budapesti országos és heti lóvásárok ügye. A budapesti országos heti lóvásárok 1894. évi felhajtás és eladási eredmény százalékos viszonyának összehasonlításából kitűnik, hogy a felhajtás és eladások között az arány nincs meg. A számok után itélve a budapesti lóvásárok eredménye gyengének mondható s ez idő szerint nem felel meg a hozzáfűzött követelményeknek. A felhajtott lovak nagyobb részét silány minőségűek s főleg vágó és fiakkeres lovaknak valók, s csak elvétve találkozik közöttük egy néhány jobb minőségű használati ló. A budapesti lóvásárok gyengeségének tulajdonképpen oka a közvetítő üzerek eljárásának tudható, a mennyiben tulajdonképpen ezek tartják kezükben az adást és vételt, s a jobbminőségű loanyagot már a vidéken összevásárolják és a fővárosban másod-, harmadkézből értékesítik, megfelelő jó haszonnal. Ez már annyira divatba jött, hogy ha valakinek jobb lóra van szüksége, fel sem keresi a lóvásárt, hanem valamely lókupez istállóját; magától érthető, hogy ez uton számos visszaélés történik s egykönnyen meg sem akadályozható. Kívánatosnak tartjuk, hogy a lóvásárok ügye megfelelő módon mielőbb rendeztessék.

Gazdak mindazt, a mire gazdaságukban magvak és mütrágyákból szükségük van, a legmegbízhatóbb, legjobb minőségben és a legjutányosabban *Mauthner Ödön* budapesti magkereskedéséből szerezhetik be, mely ide vonatkozó árjegyzékét bárkinek ingyen és bérmentve megküldi.

Minden rendelés még beérkezte napján elintéztetik.

Megjelent a „Köztelek” Zsebnaptár és Évkönyv az 1895. évről. Szerkesztették: *Rubinek Gyula* és *Szilassy Zoltán*, az Országos Magyar Gazdasági Egyesület titkárai. Bolti ára 2 frt. Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület tagjainak és a „Köztelek” előfizetőinek 1 frt 50 kr. Postán küldve 1.70 kr

Magyar jég- és viszont-biztosító részvénytársaság. E vállalat ötödik rendes közgyűlését ez évi márczius 2-ára hívja egybe. Az 1894. évi mérlege a következő számadatokat mutatja ki. Vagyon: Pénztárkészlet 29.182 frt 18 kr, rendelkezés alatti követelések bankok és takarékpénztáraknál 270.874 frt, értékpapírok 1.283.398 frt 96 kr, váltók a társaságoknál 21.201 frt 89 kr, követelés ügynökségeknél 4.038 frt 28 kr, óvadékok 54.000 frt, irodai berendezés és pénzszekrények leírva, összeg 1.670.887 frt 14 kr. — Teher: Részvénytőke 1.000.000 frt, nyere-ménytartalékok 228.029 frt 96 kr, díjtartalékok 215.971 frt 16 kr, kártartalékok 41.558

frt 35 kr, a hivatalnokok ellátási pénztára 24.401 frt 94 kr, óvadékok 54.000 frt, tiszta nyereség 106.925 frt 73 kr, összeg 1.670.887 frt 14 kr. — Az igazgatóság javaslatba hozza a közgyűlésnek, hogy a kimutatott 106.925 frt 73 krnyi nyereségből, miután a nyereségtartalékhoz 8649 frt 19 kr. esatoltatik és ez a meglevő jégbiztosítási kockázati tartalékkal 236.679 frt 15 kr-ra emelkedik, az 5. számú szelvény 8 frttal (8 százalék) váltassék be és 7897 frt 52 kr. az 1895. évi számlára vitessék elő. Együttal indítványozni fogja az igazgatóság az alaptőkének 2 millió koronáról 3 millió koronára való felemelését, hogy az általa kultivált biztosítási ágazatokat behatárolja művelhesse. Az elővételi jog az új részvényekre a régi részvénytulajdonosoknak a kibocsátási árfolyam — 125 frt — mellett fentartatik, az ebből eredő nyereség pedig az általános tartalék-alap növelésére fog fordíthatni.

állásáról érkező hírek folytán jobb hangulat keletkezett, később azonban ezen hírek megegyeztettek a spekuláció újabb vételektől tartózkodott és az árak visszaestek mult heti nivóra. A kiviteli kereslet elég élénk volt, de a készletek nagysága minden áremelkedésnek utját vágja. Angliából jobb üzletről adnak hírt, mert a fogyasztók jó vételkedvet tanúsítottak, míg a tengerentuli hozatalok nem voltak eléggé kielégítőek. Franciaországban valamivel jobb lisztüzlet a gabonárákat is befolyásolta, az áremelkedés azonban csak szerénynek mondható, mert Oroszországból az ajánlatok elárasztják az ottani piacokat. Németországban sem a forgalom, sem az üzlet tekintetében változás nem volt, az irányzat esendes maradt s mult heti árak mellett csak kisebb kitételek történtek. Svájcban a hangulat kissé lanyhult, vevők tartózkodók, ezzel szemben a kínálat elég bő.

Hazai piacunkon az üzlet egészen önállóan fejlődött és nagyobbára az időjárás adta meg az impulzust, mert a forgalmi akadályok a hozatalokat csökkentik és hosszú tél esetén ha a vízi út elzárva marad, a helybeli készletek nagyon megapadhatnak. Ez indította malmainkat a hét utóján nagyobb bevásárlásokra annak dacára, hogy üzemredukcióról beszélték, mely azonban alig fog bekövetkezni, mert a magy. áll. vasut és Adria gőzhajózási társulattal kötött egyezmény a díjmérsékletet csak úgy engedélyezi, ha a malmok teljes erővel dolgoznak.

A kínálat buzában most nem oly sürgős, mert vasuti hozatalok gyérültek. Állomásokon jobb vételkedv nyilvánult és főleg tiszavidéki és felső-magyarországi provenienziák találtak jó elhelyezést, míg stájerországi számlára csak nyomott árak mellett vásároltak. A helybeli forgalom körülbelül 140.000 mázsára tehető, míg az árak mintegy 5 krral javultak. Idegen fajokban csak csekély forgalom volt, és csak szeb buzában kerültek kisebb tételek eladásra.

Rozs. E cikkben az üzlet e héten élénkebb volt, szeszgyárosaink jobb vételkedvet mutattak s elküldési czélokra is vásároltak, főleg nyiri állomásokon. Ennek behatása alatt az irányzat javult, az ár mintegy 2 1/2-5 krral emelkedett. Fizettek helybeni paritással 5 frt 45 krt, Debreczenben 4 frt 75-80, Nyiregyháza 4 frt 95 krt.

Árpa. Takarmányáruban nagy a hiány, a hozatalok gyengék, miért is Kőbánya részére 5-10 krral magasabb árakat is engedélyeztek. Fizettek jó etető árpáért frt 6.10-6.25 krig. Finom fajokban az üzlet teljesen szünetel.

Zab. E cikkben a készletek nagyon megapadtak, és mert a hozatalok igen csekélyek, fogyasztók kénytelenek voltak magasabb árakat fizetni. Jó kereslet mellett eltek mintegy 4-5000 métermázsa 10 krral magasabb áron. Fizettek jó áruért frt 6.15-35 krt.

Tengeri. Mult heti árak mellett kötetett, a kereslet elég jó volt, és később szállítandó áru jobb árakat is elért. Oroszországi ajánlatok nem igen jönnek számba, mert a tulajgázott árkövetelések, egyelőre onnan minden üzletet kizárnak. Fizettek Kőbányán február-márcziusi tengeriért frt 6.25-30 krt.

Határidőkben elég élénk forgalmi hetünk volt; a felmondások közlekedése prolongációra készleteti a hosszistákat, minek folytán a report május-juniusra valamivel emelkedett. E hét elején kenyérmagvakban az irányzat inkább lanyhaságra hajló volt, később azonban az időjárás behatása alatt jobb vételkedv fejlődött, és az irányzat erre megszilárdult. Takarmány cikkekben, dacára bécsi számlára történt nagy eladásoknak, az árak szilárdultak; repceze iránt is élénkebb érdeklődés mutatkozott, egyelőre azonban csak szerény árjavulásban részesült.

Abraktakarmányok. Budapest, február hó 14-én. (Magyar Mezőgazdák Szövetkezetének jelentése a „Köztelek” részére.)

Körpában az üzlet e héten is nagyon szilárd volt, a malmok teljesen kifogytak készletükből és csak igen magas árak mellett kőnek későbbi szállításokra. A szükséglet e cikkben igen nagy és fo ton jönnek megrendelések. A külföld még mindig tartózkodik a vételektől, annál meglepőbb a nagy áremelkedés, mi azt bizonyítja, hogy a takarmányhiány az egész országban igen nagymérvű, mert sem vidéki, sem helybeli malmoknál készáru nincs. Az árak e héten ismét 10 krral emelkedtek. Jegyzünk helyben finom korpát frt 4.25-30 krral, gorombát frt 4-4.10 krral.

Szárazmoslékban a forgalom jelentéktelen, mert a gyáraknak eladó áruja nincs és a forgalom csak az előbbi kitételek lebonyolítására szorítkozik. Jegyzünk helyben frt 6.70-80 krt.

Olajpogácsában az irányzat változatlan, a forgalom kismérvű, fizetnek helyben frt 4.90 krt.

Malátasíra igen keresett, kínálat gyenge, mert a készletek fogytán vannak Fizetnek frt 4.60-70 krt.

Mütrágyák. (Sátori Miksa és Mór czég heti jelentése.)

A lefolyt heti üzletmenet korántsem mondható kielégítőnek; főleg azért, mert a nagy számban beérkező

kérdézősködések a rendelésekhez viszonyítva semmiféle arányt nem tartanak.

Áraink: Thomassalak teljes kocsiakományokban 20-22% foszforsavtartalommal kilóperczentenként 16 1/2-19 1/2 kr., vagyis mmként 3.30-3.50 forintig.

Csontliszt-szuperfoszfát 16-18% vízben oldható foszforsavtartalommal kilóperczentenként 30-33 kr., mi 5.25-6 frtyi métermázsankénti árak felel meg. Trágyafosz az állomások szerint mmként szákkal 1-1.50 forint.

Száritott moslék: E cikkben áru hiányában az elmúlt héten esend uralkodott.

Határidők árfolyama Budapesten.

	febr. 12.		febr. 13.		febr. 14.	
	legal.	legm.	legal.	legm.	legal.	legm.
Búza						
Őszre	6.90	6.91	6.93	6.94	6.94	6.95
Tavasza	6.51	6.52	6.54	6.55	6.55	6.57
Tengeri						
Máj.-jun.	6.23	6.24	6.24	.26	6.23	6.24
Jul.-aug.						
Zab						
Őszre						
Tavasza	6.02	6.03	6.05	6.07	6.06	6.08
Repce						
Aug.-szept.						
Rozs						
Őszre						
Tavasza	5.45	5.47	5.46	5.48	5.46	5.48

Határidők árfolyama külföldön.

	február		
	12.	13.	14.
Bécs (100 kgrként frtban.)			
Búza tavasza	6.61	6.63	6.65
Őszre	7.07	7.09	7.09
Rozs tavasza	5.65	5.67	5.67
Őszre	6.08	6.09	6.10
Zab tavasza	6.18	6.20	6.23
Tengeri jul.-ang.			
Búza máj.-jun.	6.72		
Rozs máj.-jun.			
Zab máj.-jun.			
Őszre			
Tengeri máj.-jun.	6.46	6.48	6.50
Uj repceze	11.15	11.15	11.20
Berlin (100 kgrként márkában.)			
Búza máj.	138.—	137.50	137.25
jun.	138.50	138.—	137.75
Rozs májusra	117.75	117.50	117.50
junius	118.50	118.—	118.—
Zab máj.	114.50	113.75	113.50
Tengeri okt.			
Zab junius	115.25	114.25	114.25
Páris (100 kgrként frankban.)			
Búza folyó hóra	18.90	19.—	18.90
feb.	19.10	19.10	19.—
4 hó márcziustól	19.25	19.25	19.10
4 hó májustól	19.30	19.30	19.25
Liszt folyó hóra	43.10	43.50	43.30
feb.	43.—	43.—	42.80
4 hó márcz.-tól	43.—	43.11	43.—
4 hó májustól	43.40	43.40	43.30
New-York (bushel-ként cents-ben.)			
Búza febr.	56.3/4	56.3/4	56.3/8
márcz.	57.1/8	57.1/8	57.1/8
máj.	58.3/8	58.3/8	58.3/8
Búza jan.			
Tengeri máj.	48.3/8	49.—	49.1/8

Heremagvak plombozása.

A budapesti m. kir. állami vetőmag-vizsgáló állomás az 1894/95. idényben f. évi február hó 13-ig az alább megnevezett magkereskedők és termelők számára a következő mennyiségű vetőmagvakat plombozta le:

	Luczerna	Lóhere	Össz. métermázsa
Mauthner Ödön Budapest	1234	1463	2697
Haldek Ignác Budapest*	329	290	619
Magy. mezőgazd. szöv.	233	343	576
Gr. Teleki Arvéd, Drassó**	—	385	385
Ullmann Károly Budapest	136	162	298
Kramer Lipót Budapest	139	122	261
Deutsch Gyula Budapest	136	99	235
Beimel és Fia Budapest	—	214	214
Lederer Testvérek T.-Kürt.	2	156	158
Littmann Armin Orosháza	53	64	117
Frommer A. H. utóda Bpest	84	20	104
Szávoszt Alfonz Budapest	64	—	64
Nöthling Vilmos Budapest	42	19	61

Összesen 2452 3337 5789

* Ezenkívül 18 q nyulszapuka és 4 q biborhere.
** 131 q répa és 25 q baltaczim.

ÓVA INTÜNK A CZÉGUNKKEL VALÓ VISSZÁTELÉSEK ELŐL

A magy. kir. ALLAMVASUTAK GÉPGYÁRA
felelősköztől
GÖZCSÉPLŐGARNITURAI
malom- és más ipari czélokra legalkalmasabb
COMPOUND-LOKOMOBILJAI
és egyéb gazdasági gépei
mindig a m. kir. államvasutak gépgyára
VEZÉRGYŐNKSEGENÉL
BUDAPEST
Jászai köz 41. sz. a.
rendelések meg.

JUTANYS ÁRAK TOBB ÉLŐTŐRLESTÉS

KÖZEGEINK KÖZJEGYZŐI MEGHATALMAZÁSSAL BIRNAK

KERESKEDELEM, TŐZSDE.

Budapesti gabonátözsde.

Február 14-iki jegyzések 100 kg.-kint.

Búza	uj	74-75 kiló	uj	6.55-6.60	3 óra
Tiszavidéki	76-77	6.55-6.60			
	78-79	6.60-6.70			
	80-82	6.70-6.80			
Pestvidéki	74-75				
	76-77	6.50-6.55			
	78-79	6.55-6.65			
	80-82	6.65-6.75			
Fehérmegyei	74-75				
	76-77	6.50-6.55			
	78-79	6.55-6.65			
	80-82	6.65-6.75			
Bácskai	74-75				
	76-77	6.60-6.65			
	78-79	6.65-6.75			
	80-82	6.75-6.85			
Bánsági	76-77	6.50-6.55			
	78-79	6.55-6.65			
	80-82	6.70-6.75			
Északmagyarors.	74-75				3 óra
	uj 76-77				
Rozs	I.	5.30-5.45	II.	5.30-5.45	
Árpa, takarmány		5.90-6.25			
égetni való		6.35-6.85			
sörfőzdei		7.20-8.20			
Zab		5.90-6.30			
Tengeri ó		6.—6.15			
Káposzta-repceze bánsági kivételével					
Köles		6.20 6.80			

Budapesti gabonátözsde. 1895. február hó 14-én. (Magyar Mezőgazdák Szövetkezetének jelentése a „Köztelek” részére.)

Hazánkban a lefolyt héten nagy havazások és erős fagyok voltak hóvivarokkal, melyek sokhelyütt forgalmi akadályokat okoztak, úgy, hogy a legtöbb vonalon a közlekedés szünetel. Külföldön hasonlóan erős hidegek jártak és főleg északkeleten emelkedett a hőmérséklet. A vetések mindenütt hótakaró alatt vannak és eléggé meg vannak védve az éjjeli fagyoktól.

A külföldi piacok irányzata ezuttal nem volt egyöntetű. Amerikában kezdetben a vetések kedvező

Vetőm...
A nag...
hat a forgalo...
rén nagy üz...
gától értető...
egyéltalan n...
garak megje...
öteni. Vörös...
nak, hogy n...
nagyobb bev...
Néhány tétel...
nyomott áru...
rendű magé...
Megbízható...
jó kereslet...
alig jön kér...
Jegyz...
Luczerna...
köny 7 1/2...
11-11 1/2 fr

Szesz...
részére.)
Szilár...
vételkedv f...
zárulnak.
Mezőg...
szesz gyére...
lit-er keit el...
és fehérmeg...
A bu...
tétélek késő...
zárulva. Elk...
szesz 54.25...
adózatlan (e...
bordóstul 1...
A kor...
forint.

A kir...
220 q. Tries...
gyarországh...
Vitek...
Lugos, Kolc...
krral drágá...
Buda...
53 50-54 f...
szesz adóv...
14.—14.50...
Az...
budapesti...
mellétt érte...
Bécs...
nyerszesz...
16.30 frt.

Prága...
burgonyasz...
Tries...
tartályokba...
Szára...
szállításra...
Tek...
árfolyamá...
változás...
bar, térs

Bud...
utca, 1895...
sig jelenté...
szokott kö...
muhar, 32...
— szekér...
— szekér...
bűkköny k...
közép. Á...
muhar 350...
140-160, t...
egyéb take...
szena —...
kocsiszám

Gazd...
hó 14-én. (...
gatóság jel...
377 darab...
drb, közép...
hér 1 dr...
bivaly 11...
tarka 13...
A ga...
jesen szün...
heti élénk...
voltak jelt...
(Tétény) 1...
Dobó Ödö...
Buntzl Szé...
jároms öke...
Jegy...
— frtig, k...
— 27 fr...
— 120 fr

Vetőmagvak. (Mauthner Ödön tudósítása.)

A nagyon is télies időjárás némileg bénítólágot hat a forgalomra, olyképp, hogy a vétel és eladás terén nagy üzlet nem igen voltak létesíthetők s magától értetődik, hogy ily időjárás a magforgalomra egyáltalán nem előnyös, mert mihielyt az első napsugarak megjelennek, a tódulás óriási mérveket fog ölteni. *Vörös löherének* ára nem változott, dacára annak, hogy mint most kiderül, Franciaország jóval nagyobb bevételre van utalva, mint feltételezték. Néhány tétel *Luczerna*, miután igen gyomos volt, csak nyomott áron volt elhelyezhető, ellenben igazán elsőrendű magtér több volt elérhető, mint a múlt héten. Megbízható forrásból származó *répamagvak* állandóan jó keresletre van, bükkönynek szintén, míg *baltaczinre* alig jön kérdés. *Muharmag* ajánlat híján üzletelen.

Jegyzések 100 kilonként Budapesten:

Luczerna 45—52 frt. *Vörös löhere* 55—65 frt. Bükköny 7 $\frac{1}{2}$ —7 $\frac{3}{4}$ frt. *Muharmag* 16—17 frt. *Baltaczin* 11—11 $\frac{1}{2}$ frt.

Szeszüzlet.

Szesz. (Goldfinger Gábor tudósítása a „Köztelek” részére.)

Szilárdabb bécsi jegyzések, valamint nagyobb vételkedv folytán a szeszárak 25 krral drágábban záruknak.

Mezőgazdasági szeszgyárak által kont. nyerszesz gyéren lett kínálva és csak néhány száz hektoliter kelet el 14—14.50 frton nyitra-, turóc-, baranya- és fehérmegyei állomásokhoz szállítva.

A *budapesti* piacon a forgalom élénk és nagyobb tételek későbbi szállításra magasabb árakon lettek zárulva. Elkelt finomított szesz 53.75 frt, élesztőszesz 54.25 frt, nyersszesz adózva 52.75 forintig, adózatlan (exkontingens) 14.25 frt, denaturált szesz hordóstul 19.25 frt.

A kontingens nyersszesz ára Budapesten 15.75 forint.

A *kivitel* e héten teljesen szünetelt. Fiumébe 220 q. *Triesztbe* 40 q finomított szesz érkezett Magyarországból.

Viléki szeszgyárak közül: Arad, Temesvár, Lugos, Kolozsvár 50 krral drágábban, a többiek 25 krral drágábban jegyeznek.

Budapesti zsvatárak e héten: Firomított szesz 53.50—54 frt, élesztő szesz 54.25—54.50 frt, nyersszesz adózva 52.50—52.75 frt, nyersszesz adózatlan 14.—14.50 frt. Denaturált szesz 19.—19.50 frt.

Az árak 10.000 literfokonként hordó nélkül *budapesti* vasutállomáshoz szállítva készpénzfizetés mellett értendők.

Bécs. (Eredeti távirat.) Szilárd. Kontingens nyersszesz azonnali szállításra 16—16.10 frt, későbbre 16.30 frt.

Prága. (Eredeti távirat.) Szilárdabb. Adózott burgonyaszesz 50.50—50.75 frt.

Trieszt. (Eredeti távirat.) Magyar kiviteli szesz tartályokban 9.50 frt hektoliterenkint.

Szárzmoslék. Néhány kocsiakomány februári szállításra 6.75 frt kelt el 100 kilonként zsák nélkül.

Tekintettel arra, hogy az *élelmiszerek* árfolyamában e héten csak elenyésző csekély változás történt, a tudósítást mai számunkban, térszűke miatt, nem közölhetjük.

Budapesti takarmányvásár. (IX. kerület Mester-utca, 1895. február 15-én. A székesfőv. *vásárigazgatóság* jelentése a „Köztelek” részére.) Felhozott a szokott községekből 64 szekér réti széna, 6 szekér muhar, 12 szekér zsupszalma, 5 szekér alomszalma, — szekér takarmányszalma, 16 szekér tengeriszár, — szekér egyéb takarmány (löhere, luczerna, zabos bükköny köles stb.), 700 zsák szecska. A forgalom közép. Árak q-ként következők: réti széna 300—380, muhar 350—380, alomszalma 110—130, zsupszalma 140—160, takarmányszalma —, tengeriszár 320—360, egyéb takarmány —, szecska 170—200, ujrétiszéna —, ó-széna — krajczárig. Összes kocsiszám 130, súly 104,800.

Állatvásárok.

Gazdasági marhavásár. Budapest, 1895. február hó 14-én. (A *budapesti közbizottság és marhavásárigazgatóság* jelentése a „Köztelek” részére.) Felhajtott: 377 darab, ugymint: jármos ökör első minőségű 37 drb, közép 114 drb, alárendelt 8 drb. Fejős tehén: fehér 1 drb, tarka 82 drb, bonyhádi 108 drb, jármos bivaly 11 drb, tenyészbika 3 drb. Hízalmi való ökör tarka 13 drb.

A gazdasági marhavásár vevők hiányában teljesen szünetelt. A fejős tehénvásár megtartotta a múlt heti élénkségét, nagyobb vásárlók azonban kevesen voltak jelen. Nagyobb vásárlásokat tettek: Löwy Mór (Tétény) 11 drb, Goldmann Fülöp (Cinkota) 11 drb, Dobó Ödön (F.-Aranyos) 5 drb fejős tehén, Reich és Buntzl Szeme 10 drb, Hodossy István (Násitz) 12 drb jármos ökör.

Jegyzettek: jármos ökör: első minőségű — frt, közép — 300 frt, jármos ökör közép súlyra — 27 frt, bekötési célra — frt, alárendelt — 120 frt. Jármos bivaly 19—26 frt, súlyra —

frt. Magyar fejőstehén fehér — 85 frt, tarka 55—150 frt, bonyhádi 105—175 frt, kivételesen — frt.

Vágómarhavásár. Budapest, 1895. február 14-én. (A *budapesti közbizottság és marhavásárigazgatóság* jelentése a „Köztelek” részére.) Felhajtott: 2023 drb, ugymint: magyar bika 32 drb, ökör 893 drb, tehén 339 drb. Tarka: 66 drb bika, 40 drb ökör, 183 drb tehén. Szerbiai: 3 drb bika, 406 drb ökör, 19 drb tehén. Bosnyák: — drb ökör — drb tehén és — drb bivaly.

Mint hogy a mai vágó marhavásárra a külföldi vevők nagyobb számban jelentek meg, a kiviteli célra szolgáló marhák lettek első sorban felkeresve. A felhajtás nagyobb része jó minőségű marhákból állott. A vásár általában élénk lefolyásnak jelezhető. Az árak 1 frttal emelkedtek.

Jegyzettek: magyar ökör elsőrendű 29—33 frt, közép 26—28 frt, silány 23—25 frt, szerb ökör jobb 26—29.50 frt, silány 22—25 frt, tarka 25.50—33 frt, kivételesen 36 frt, bika 23—36 frt, bivaly 17—24 frt, kiv. 26 frt, tehén magyar és tarka 21—36 frt, kivételesen 37 frt.

Borjuvásár. Budapest, 1895. február hó 14-én. (A *budapesti közbizottság és marhavásárigazgatóság* jelentése a „Köztelek” részére.) Hozott: belföldi élő 341 drb, 9 drb növendék és belföldi 269 drb, galicziai öltött 95 drb, bécsi — drb, 13 drb növendékborju öltött. Élő bárány 204 drb, öltött bárány 1992 drb.

A borjuvásár élénk, a bárányvásár lanyha lefolyású volt.

Jegyzettek: belföldi élő borju súlyra 36—43 frt, kivételesen 44 frt, belföldi élő borju darabra 17—28 frt, növendék öltött borju súlyra 35—40 frt, belföldi öltött borju súlyra 52—64 frt, kivételesen — frt, galicziai öltött borju súlyra 54—64 frt, kiv. — frt, élő bárány párja 4—8 frt, öltött bárány pár 3.80—7.— forintig.

Budapesti szurómarhavásár. Február hó 15-én. (A *székesfővárosi közbizottság és marhavásárigazgatóságának* jelentése a „Köztelek” részére.)

Felhajtott élő juhok 290, eladatott 290 drb, felhajtott élő borju 311, eladatott 311 drb, felhozott leölt állat 1273, eladatott 1273 drb.

A mai vásár a borjúkra nézve élénk, a bárányokra pedig lassu lefolyású volt.

Árak a következők. Élő juhok: belföldi hízalt ürü 100 kiló élősúly szerint — frt, feljavított juhok páronként —, 100 kiló élősúly szerint — frt, kiverő juhok páronként — frt, bárány páronként 2.—7.— frt. Élő apró marhák: belföldi borjúk drbonként 10—24, 100 kiló súly szerint 34—43 frt, kivételesen 44 frt, növendék borjú drbonként — frt. Öltött apró marhák: belföldi borjúk 100 kiló súly szerint 56—63, kivételesen — frt, galicziai borjúk 100 kiló súly szerint 58—64 frt, tiroli borjúk 100 kiló súly szerint — frt, növendék borjú 100 kiló súly szerint 34—40 frt, bárány páronként 2.50—6 frt, bécsi borjú 100 kiló súly szerint — frt.

Budapesti lóvásár. Budapest, 1895. február 14-én. (Tóth Gyula kerületi vásárfelügyelő jelentése a „Köztelek” részére.)

A vásár élénk hangulatban folyt le.

Felhajtott össz. 371 drb. Eladatott 176 drb. Jobb minőségű lovakból hátsó 10 db eladatott 4 db 140—175 frtért, könnyebb kocsi (jukker stb.) 32 db eladatott 18 db 100—240 frtért, nehezebb kocsi (hintós) 6 db eladatott — db — frtért, igaz kocsi (nehéz nyugoti faj) 24 drb, eladatott 10 drb 125—200 frtért, póny — db, eladatott — db, — frtért; közép minőségű lovakból: nehezebb félék (fuvaros ló stb.) 52 db, eladatott 26 db, 55—80 frtért, könnyebb félék (parasztló stb.) 30 db, eladatott 14 db, 30—45 frtért; alárendelt minőségű lovakból 217 db, eladatott 104 db, 9—25 frtért. Bécsi vágóra vásárolt 40 db, 15—45 frt, az állatker és kutyák részére vásárolt 10 db, 9—15 frt, tulajdonjogra gyanús ló lefoglaltatott — darab, ragályos betegségre gyanús ló lefoglaltatott — db, takonykór miatt a gyermekterhez küldetett — db. Elárvereztetett 1 db csendőrségi ló 78 frtért.

Kőbányai sertésvásár 1895. február 15-én. (Első magy. sertéshizlaló-résztársaság telefon jelentése a „Köztelek” részére.) Hízott sertések szűk készlete folytán árak emelkedtek. Az üzlet szilárd. *Heti átlagárak:* Magyar válogatott 320—380 kg. nehéz 46 $\frac{1}{2}$ —47 krajczár, 280—300 kg. nehéz 45—46 öreg 300 kilogrammtul 43—44 kr, vidéki sertés könnyű 43—45 $\frac{1}{2}$ kr. Szerb 42—44 $\frac{1}{2}$ krajczár. Román — tiszta klg. páronként 45 klg. ételsúlylevonás és 4 $\frac{1}{2}$ engedmény szokásos. — *Eleség árak:* Tengeri 6.40 frt, árpa új 6.40 frt Kőbányán átvéve. *Helyi állomány:* feb. hó 3. maradt 106.736 drb. *Felhajtás:* belföldről 7,031 drb, Szerbiából 3,135 drb, Romániából 10,166 drb., egyéb államokból — darab. Összesen 116,602 darab. *Elhajtás:* budapesti fogyasztásra (I—X. kerület) 3941 darab, belföldre 723 darab, Bécsbe 1029 darab. Cseh-Morvaország

és Sziléziába — darab, Ausztriába 3341 darab. Német birodalomba 5359 drb, egyéb országokba — drb. A szappangyárakban feldolgozott 80 drb, összesen 14,473 drb. Maradt állomány 102,129 drb. A részv.-szállásokban 14,535 drb van elhelyezve. Az egészségi- és transitószállásokban maradt 12,734 darab. *Felhajtás:* Szerbiából 3135 darab, Romániából — drb, összesen 15,869 drb. *Elhajtás:* 7294 drb, maradt állomány 8,575 drb és pedig 7,797 drb szerb, és 778 drb román. Az egészségi szemlénél jan. 1-től máig 163 drb a fogyasztás alól kivonatott és technikai célokra feldolgozott.

Ingtatlanok árverései (20000 forint becsértéken felül.)

(Kivonat a hivatalos lapból.)

Febr. 12	Budapesti kir. alkot.-u. Bpesti ált. 2843260	törvényszék	tvzs.-pal. hitelegylet
Febr. 27	Kis-Várdai kir. a tkvi ha- Okolicsányi 61607	jársbírótság	tóság Menyhértné
Márcz. 3	Nagyvárad k. a tkvi ha- Bleyer József 24430	törvényszék	tóság és társa
Márcz. 8	Budapesti kir. alkot.-u. Oblatt 223773	törvényszék	tvzs. pal. Márk
Márcz. 18	Debreczeni kir. a tkvi ha- Fodor 38831	törvényszék	tóság József
Április 1	Gyulafehérvári a tkvi ha- Baresay M. 32000	k. törvényszék	tóság és társa
Április 19	Budapesti kir. alkot.-u. Balázs 99368	törvényszék	tvzs. pal. József

Szerkesztői üzenetek.

M. A. Levelény. A küldött bárányhullákat boncolás végett átküldöttük a m. kir. állatorvosi akadémiának, a mely direkt fogja az eredményről értesíteni.

K. J. Nyir-Pilis. A „Köztelek” évkönyvében a febr. „15-től” kitétel egyszerű sajtóhiba február „1-től” helyett.

Horváth Jenő és Csontos Miklós urakat kérjük, hogy szerkesztőségünkkel ezimeket tudassák.

Az Orsz. magy. gazd. egyesület tulajdona.

Lapfelügyelő-bizottság: Gróf Dessewffy Aurél, Bernát István, dr. Darányi Gyula, Forster Géza, Galgóczy Károly, dr. Hagara Viktor. — Főszerkesztő és kiadásáért felelős: Forster Géza az O. M. G. E. igazgatója. — Felelős szerkesztő: Szilassy Zoltán az O. M. G. E. szerkesztőtitkárja. — Segédszerkesztő: Jeszenszky Pál.

Gőzcséplők

Szigoruan a magyar gazdasági viszonyokhoz alkalmazott gyártmányok.

Az összes gazdasági gépeket tartalmazó árjegyzékkel, szakbavágó felvilágosítással és tanácsal, árak és feltételek közlésével szivesen és díjmentesen szolgál

ELSŐ MAGYAR
GAZDASÁGI GÉPGYÁR
részvény-társulat

Gyártelep: Budapest, külső váci-út 7.

Gőzekék.

Azok a gőzekék, melyeket Charles Burrell & Sons urak gyártanak, függőleges és vízszintes dobokkal és bármely nagyságban készíttetnek. Fel lévén szerelve Burrell szabadalmazott compound gőzhengerével, e gépek legkisebb viz- és szénfogyasztás és legnagyobb munkaképesség mellett, szerkezetük egyszerűsége folytán minden gazdasági munkás által könnyen áttekinthetők. Hogy ezen apparátusok előnyei szembetűnjenek, probamunkára készségesen rendelkezésre állítatnak.

Teljes garnitúrák és az összes tartalékreszek legolcsóbban és azonnal szállítatnak. Nagyszámu elismerő nyilatkozatok mindenkor rendelkezésre állanak.

A főképviselő:

SCHULTE FERENCZ

Magdeburgban.

2770

Pályázati hirdetés.

A Kisvárdai és vidéki gazdakör irodái helyiséggel együtt 1000 forint évi fizetéssel titkári állásra pályázatot hirdet.

Melyre csak felsőbb gazdasági tanintézetet végzett s némi gyakorlattal bíró egyén pályázhat.

A kérvény alulírtakhoz folyó hó 28-áig adandó be, születési-, középiskolai-, felső gazdasági tanintézeti bizonylatokkal felszerelten.

Ez időszereint a titkári állás csak egy évre ideiglenesen töltetik be.

Kis-Várda 1895. év február 8.

3957

Harsányi Menyhért.

Telefon 51-03.

Tavasza

Telefon 51-03.

magyar Thomassalak

20-22° P₂ 0° 86° porfinomságu, 200°-nál nagyobb oldékonysággal mint a cseh salak.

Superfosfátok, koncentrált gyps, kénsavas kali és chilisalétrom.

Dohány-, szőlő-, kender-, répa- és székes talajnak

legmegfelelőbb különlegességeket saját gyártmányainkat legkitünőbb minőségben és legolcsóbb árak mellett ajánlunk.

SÁTORI GYÁRAK KÖZPONTI IRODA:

Budapest, IX., Dandár-utcza 25. sz.

Ingyenes ismertető-füzetekkel és egyéb felvilágosítással szívesen szolgálunk.

Kis, regényesen fekvő

BIRTOK

Stájerországban, főséges vidéken, fiatal házasoknak vagy nyugdíjazottnak alkalmas 24 hold, elegáns, egészen berendezett

tágas villával és gazdasági épületekkel

minden kifogástalan állapotban 19,500 forintért megvehető. 2500 forint betáblázva maradhat.

Ügynökök kizárva. — Csakis vásárlóknak ad felvilágosítást

Gut Lindenhof Stübingen

a/d. Südbahn.

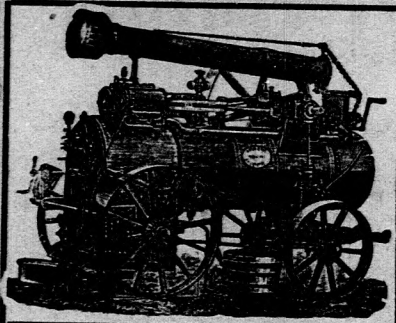
3967/b

Jelzálogkölcst

gyorsan és pontosan eszközöl a

Magyar Gazdak Bizományi Irodája

BUDAPEST, Andrassy-ut 51. 3790

GŐZ-MOZGONYOKAT és GŐZCSÉPLŐGÉPEKET

3, 4, 5, 6, 7, 8, 10 és 12 lóerejűeket, valamint

SZALMAKAZALOZÓKAT

ajánlanak jutányos árak és kedvező feltételek mellett

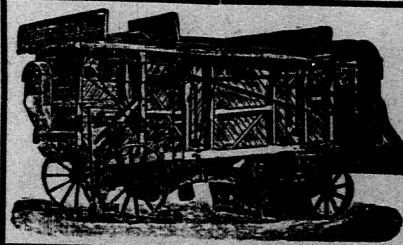
UMRATH és TÁRSA

mezőgazdasági gépgyárosok

BUDAPESTEN, V-ik kerület, Váci-körut 60. szám.

Gőzmozgonyainkat minden más gyártmánytól megkülönböztető, kiváló fontosságú újításaink: a kézi tartalék-szivattyú, az önműködő hengerolajozó szivattyú, az eltörhetlen vizmutató üveg és a kémény-felvonó vagy leeresztő készülék.

Gőzcséplő-gépeink el vannak látva kettős dobvédő szerkezettel, szabadalmazott zsáktartókkal; két tengely által hajtott rendkívül hosszú szalmarázóik, valamint a nagyterjedelmű szita felület minden magvesztéséget teljesen kizár és a tisztítás oly tökéletes, hogy gőzcséplőkészlete nkért a legmesszebb menő jótállást elvállaljuk. — Költségvetéssel, valamint árjegyzékkel mindennemű gazdasági gépekről kívánatra készségesen szolgálunk.

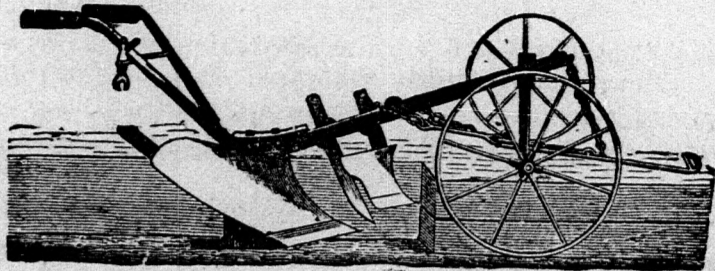
SCHLICK-féle

vasöntöde és gépgyár-részvénytársaság Budapesten.

Gyár és irodák:

VI. ker., külső vácsi-út VI. ker., Podmaniczky-utca 14. szám.
Fiókraktár: VIII. ker., Kerepesi-ut 77. szám.

**Gőz- és járgánycséplő-
készületek.**

Számos első díjakkal kitüntetett

**szabad. Schlick-féle 2- és 3-vasú ekék,
mélyítő- és egyetemes aczél-ekék,**

ered. Schlick- és Vidats-féle egyvasú ekék, talajmivelő-eszközök,

valamint

Schlick-féle szabadalmazott HALADÁS sorbavetőgépek.

Takarmánykészítő-gépek, darálók, őrlőmalmok és mindennemű gazdasági gépek.
Eredeti amerikai kévkötő és marokrakó arató-gépek és fűkaszalógépek, szállí-
ható mezei vasutak.

Előnyös fizetési feltételek. Legjutányosabb árak.

➤ Árjegyzék ingyen és bérmentve. ➤

Mindenütt legmagasabb díjakkal kitüntetve.

FISCHER ES HEIDLBERG

vegyészeti gyár

Budapesten. Iroda: Arany János-utca 25. szám.

Karbololeum dióbarna fatelítő szer, melynek használata által min-
dennemű fa elpusztíthatatlan tartósságot nyer.

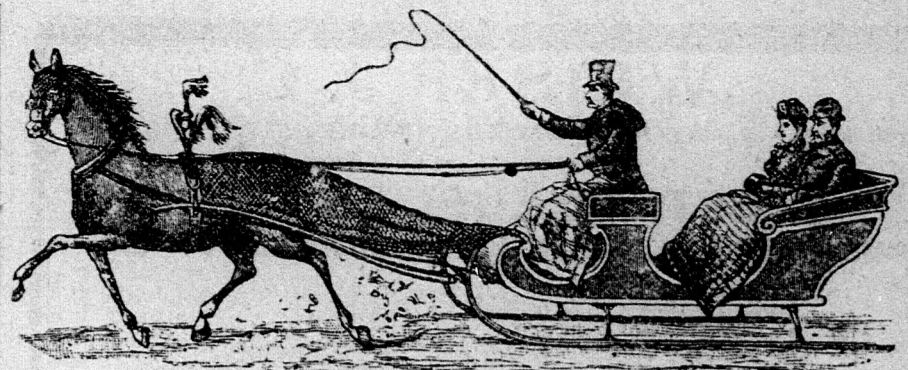
Creolinum és annak fajtái száj- és körömfájás ellen, valamint orvosi
és házi czélokra leghathatósabb fertőtlenítő szer.

Kátrányfestékek mindenféle színben színdelítetők, bádög, vas-
és fatárgyak mázolására.

Kőfedéllemez olcsó, tartós és tűzbiztos fedési anyag gazdasági
épületek számára.

Faczementtetők sok évi jótállással.

➤ Árjegyzékek és utasítások ingyen és bérmentve. ➤

A TÉLI ÉVADRA

igen alkalmas

szán-hálókat

ajánl a

BLEIER ÉS WEISZ kötélgári czég BUDAPEST.

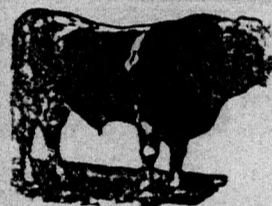
Raktár és iroda: **Károly-körút 9. sz.**, a gróf Hadik-Barkóczy-féle házban.

Gyártelep: **Hajtsár-ut 7307. sz.**

Egyéb ajánlásra méltó tárgyak: torna-eszközök, Cocos futószőnyegek, láb-
törők, ruhaszűrő kötelek stb.; továbbá gazdasági czikkek u. m.: istráng, kötőfűk,
rudaló, gabona-zsákok, vízhatlan ponyvák, itató és tüzi vedrek, kenderömlők
hevederek, kender, kőcs stb. a legjutányosabb eredeti gyári árakon.

Képes árjegyzék kívánatra bérmentesen küldetik. — Vidéki megrendelések pontosan
eszközöztetnek.

Bika-árverés.

**A bábolnai m. kir. áll.
ménésbirtok tisztavérű**

simmenthali

**tehenészetéből származó 22 darab
tenyészbika f. é. márczius hó 7-én
délután 1 órakor** szóbeli árverés útján
fog a helyszínén eladatni.

Kocsik előzetes bejelentésre az árverés nap-
ján az ácsi (M. A. V.) és a nagy-igmándi (Déli V.)
állomásokon rendelkezésre fognak állani.

Bikák részletes leírása kívánságra megkül-
detik. — Posta- és távirda-állomás helyben.

Bábolna, 1895. február 6-án.

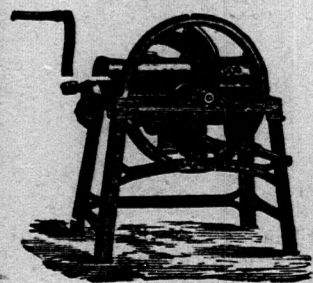
M. kir. áll. ménésbirtok

igazgatósága.

3945

Takarmány-készítő kamrák

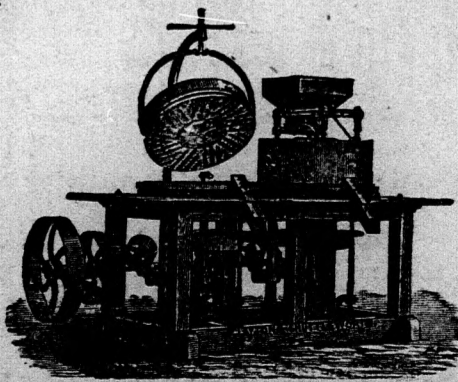
teljesen berendezve: szecskavágók, répavágók
és zúzó, kukorica-morzsolók.

CLAYTON & SHUTTLEWORTH

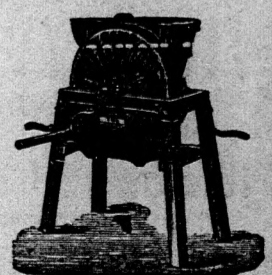
mező-
gazdasági

gép-
gyárosok

Daráló- és őrlő-malmok

kitűnő eredeti angol daráló-gépek, fűlleszítők,
gazdasági és trágyalé-szivattyúk a legjobb
kiállításban.

Főraktára: **Budapest,
VI. kerület, vácsi-körút 63. szám.**

Kimerítő képes árjegyzékek és tervrajzok kívá-
natra ingyen és bérmentve.

WEISER J. C.
 nagy - kanizsai mezőgazdasági gépgyár
 egyedüli képviselősege és főraktára
SZEKRÉNYESSI ÉS LAMM
 BUDAPEST, VI. KERÜLET, VÁCZI-KÖRUT 33. SZÁM.

Ajánlja mindenben felülmuló **EGYETEMES** egyes és kétbarázdás aczélekeit és az ezekre felszerelhető összes földművelő eszközeit, melyek úgy szilárd anyagok, mint könnyűségük és kitűnő munkaképességük folytán több kiállításon és versenyen általános elismerésben részesülve a legelső díjakkal lettek kitüntetve.

Felhívja a t. gazdaközönség b. figyelmét a legújabb szab. **PERFECTA** sorvetőgépeire, melyek kiváltható kapacitásokkal vannak ellátva, ezáltal a kezelés megkönnyítve, munkaeredménye fokozva és a gép tartóssága biztosítva van, és mint legcélszerűbb vetőgép a verseny-kiállításokon első díjak nyertese. 3903

Egyéb gazdasági gépek és eszközök nagy választékban.
Jutányos árak. — Árjegyzék bérmentve.

PH. MAYFARTH és TÁRSA
 Szabad. **aczel-ekéi** 1, 2, 3 és normal 4 vasuak,

altalaj-ekékül, kiváló jók tarlóbuktatásra és a mag alászántására, a legjobb ekék könnyű és nehéz talajhoz. Rét- és moha-, tagolt és diagonal beronákat, gyűrűs és síma mezel hengereket kitűnő, ismert legjobb szerkezettel szállítanak

Ph. MayfARTH és Társa
 mezőgazdasági gépek gyárai
 Bécs, II., Taborstrasse 76.
 Árjegyzék és számtalan elismerő-levél ingyen küldetnek.

Thomas-salak-liszt.
 Mint legalkalmasabb trágát rétek, legelők, takarmányföldek, cukorrépa szőlő és gyümölcsfa ültetvények, trágyázásra ajánljuk

Thomas-salak-lisztjeinket,
 jótállás mellett magas foszorsavtartalom, finom őrlés és idegen keverékektől való mentességért.

Valamennyi kísérleti állomás vizsgálatai szerint Thomas-salak-lisztjeink foszforsavja

igen magas citratoldhatóság
 által tűnik ki előnyösen más Thomas-salakok közül.

Mindenki ügyeljen tehát készítményünk vételénél a zsákok csillagjegye, tartalom megnevezés és plombára.

Ajánlatok és minden egyéb értesítéssel szívesen szolgál a
Westdeutsche Thomasphosphatwerke
 KOELN a/Rhein. 3806

Valódi eredeti kwassiezi 3867

Hannapedigreé árpa.

Ifj. Proskowetz Emanuel által termelt, az 1894-ik évi termésből 100 kgrammonként 12 frtért netto Cassa ab Kwassitz Tlumatschau állomás — ameddig a készlet tart — eladatik. Uj zsákok, melyekbe 50 kgram fér kívánatra hozzáadtnak, és a beszerzési árban darabonként 30 krba számítatnak.

Kwassiezi cukorgyár, posta Kwassicz, Morvaország.

Gőzekék
 utcai lokomotivok, gőzcséplőgépek hajtására a főhercegi vasművekből. A gépek választásánál mezőgazdasági szakértői tanács adatik. Szíves tudakozódások

Erzherzogliche Cameral-Direction
 in Teschen in Schlesien, ezimen. 2734

Tökéletes fertőtlenítés! Töljesen szagtalan! 8012

Önműködő tözegszóró-closettek.
 Belföldi és külföldi szabadalmak! Szobai arnyékszékek mindenféle tetszésű alakban. Arnyékszék: berendezések kórházak, laktanyák, iskolák, szállodák, iparvállalatok stb. részére.

Magyar Tözeg- és Műtrágya-IPAR legújabb találmányainak és a (Bécsben) Fertőtlenítő és szagtalanító tözegpor! Tözegalom! Mindennemű tözeggyártmány nagy raktára.

Különlegesség:
 emberi és városi hulladékok ipari- és gazdasági értékesítése. Várostitisztítási és elfuvarozási vállalatok szervezése.

Műtrágyagyártás. Részletes tervekkel és költségvetésekkel szívesen szolgál

Magyar Tözeg- és Műtrágya-IPAR Budapest, IV., Városház-tér 9 (Bécsben)

Tessék olvasni!
 Mától fogva, míg a készlet tart, adok óriási nagyságu, vastag, lopusztithatlan, pompás csikokkal és bordurokkal ellátott

tiszti ló-pokróczokat;
 nem tetszők akadály nélkül visszavétetnek és a pénz visszaadatik. Ezen pompás ló-pokróczok körülbelül 190 cm. hosszúak és 130 cm. szélesek, melegek mint a bunda, mint hálótakarók használhatók és ára **1 drb 1 frt 65 kr.**, finomabb **1 frt 80 kr.**

Sárgaszínű flacker-takarék, 6 különféle csikkal és bordurral, 190 cm. hosszú, 130 cm. széles **2 frt 50 kr.**, dupla erős és vastag, igen finom, **3 frt** darabonként. Szétküldés a pénz beküldése után vagy utánvét mellett. 3910

RABINOVICZ'S
 Decken-Manufactur, Bécs I., Maximilianstrasse 3/K.

Eredeti eckendorfi **répamagot**

Genau nach Photographie 3929

SCHUTZ-MARKE.
 ajánl valódi plombált zsákokban eredeti csomagolással

H. H. von Borries
 Eckendorf b. Bielfeld (Németország.)
 Árjegyzék költségmentesen.

SZIVATTYÚK minden nem házi és nyilvános csatlakozásokra a mezőgazdaság, építkezés és iparnál

Ujdonság! a BOWER-BARFF-féle szabadalmazott inoxydált mérleget szerint, inoxydált szivattyúk romba oltva védve.

W. GARVENS Wien, Schwarzenbergstrasse 8 I., Wallfischgasse 11.

MÉRLEGEK, legújabb típusú mérlegek, kereskedelmi, házi, ipari, mezőgazdasági és ipari célokra.

Embermérlegek, mérlegek házi használatra mérlegek,
 Commandit-társaság szivattyú- és mérleggyártásra.

A „PÁTRIA“ irodalmi vállalat és nyomdai részvénytársaság

kiadásában megjelentek a következő munkák.

KÖZTELEK ZSEBNAPTÁR

ÉS ÉVKÖNYV

== 1895. ÉVRE. ==

Szerkesztik:

RUBINEK GYULA és SZILASSY ZOLTÁN
az orsz. magyar gazdasági egyesület titkárai.

Bolti ára 2 frt; „O. M. G. E.“ tagoknak és előfizetőknek 1 frt 50 kr., postadij 20 kr.

A MEZŐGAZDASÁGRÓL

ÉS MEZŐRENDŐRSÉGRŐL

szóló 1894. évi XII. törvényekről, a végrehajtására vonatkozó

ministeri rendelet

magyarzatokkal ellátva egy füzetben.

Bolti ára 1 forint 50 kr.

Előfizetőink 1 frt kedvezményáron rendelhetik meg, bérmentes küldéssel 1 frt 10 kr.

!!Legszebb ajándék gyermekek számára!!

„Pünkösdi Rózsák“

verskötet Pósa Lajostól.

Ára kötve 2 frt 50 kr.

Lapunk előfizetői azonban 2 forint kedvezményes áron kapják.

Portómentesen megküldve 2 forint 36 kr.

ÁLLATORVOSI BELGYÓGYÁSZAT.

Irta:

Dr. HUTYRA FERENCZ,
állatorvosi akad. ny. r., egyetemi magántanár.

I. kötet:

FERTŐZŐ BETEGSÉGEK.

XII. 563 nagy 8° l. — Ára 5 frt 80 kr.

Bérmentes megküldéssel 5 frt 70 kr.

Igen érdekes regények leszállított áron.

Mi a szerelem?

Arab regény, írta: F. Marion Crawford, ford. Fáy I. Béla. Ára portómentesen megküldve 1 frt helyett 40 krajczár.

Egy esodaember kalandjai.

Irta: Conan Doyle, ford. Fáy I. Béla. Ára portómentesen megküldve 1 forint helyett 40 kr.

A malom története.

Irta: Sudermann. Ára portómentesen megküldve 1 frt helyett 40 kr.

Angyal és ördög.

Irta: Mathers Helén. Ára portómentesen megküldve 1 frt helyett 40 kr.

A SOROS YETÉS ÉS A SORBA YETŐ GÉPEK KEZELÉSE.

Irta **Szalay János**

Jász-Nagy-Kún-Szolnok vármegyei gazdasági egyesület titkára.

Ára 35 kr. portómentes küldéssel.

!! Megjelent !!

A SEPRŐCZIROK TERMELESE.

Irta: **SZALAY JÁNOS,**

a jász-nagy-kun-szolnok megyei gazd. egy. titkára.

A nagymélt. földm. min. st. t. támogatásával kiadott mű.
Ára 80 krajczár — Portómentesen 90 kr.

Megrendelések lapunk kiadóhivatalába, Budapest, Üllői-út 25. szám intézendők.

Fiatall tehének az I. és II. borjuval,

direkt a Simmenthal-ból

importálva, birtok-eladás végett eladatnak. Ugyanott Buszterthali tehének (piros csikos) is eladásra kerülnek.

3967/a

Gut Lindenhof Stübingen, ad Südbahn.

GANZ és TÁRSA

vasöntöde és gépgyár részv.-társaság Budapesten

készít:

A) gépeket és építési munkákat, teljes malomberendezéseket, vasuti kocsikat és vasuti fölszereléseket, transmissiókat.

Speciálításai:

B) Kéregöntvény vasuti kerekek, váltók, zúzóművek, hengerek- és ágyugolyókhoz.

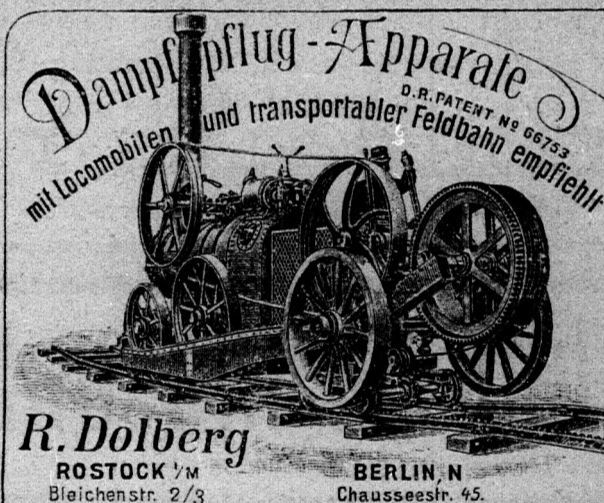
Hengerszék kéregöntetű hengerekkel mind a magas malmászathoz, mind pedig a parasztra őrléshez s egész malomberendezések.

Facsiszóláshoz, papir- és cellulóza-gyártáshoz való gépek.

Vizikereket nagy sikerrel pótló turbinák.

Villamos világítás nagy távolságra is a motortól.

Zsilipek, csővezetékek, frictiók kancsolások, rotációs dynamométerek. Aczélöntés.

KNUTH KÁROLY

mérnök és gyáros.

Gyár és iroda:

Budapest. VII. ker., Garay-u. 6—8. sz.

Elvállal: központi-, viz-, lég- és gőzfűtések, légszesz- és vízvezetékek, csatornázások, szellőztetések, closetek, szivattyúk, vizerőművi emelőgépek stb., nemkülönben kőszén-, olaj- és petroleum váladékból nyert gázok értékesítését célzó készülékek létesítését, városok, indóházak, nagyobb épületek és gyárak számára.

Tervek, költségvetések, jövedelmi előirányzatok gyorsan készíttetnek.

Legjobb minőségű kőagyag-csővek raktáron.

Hirdetési ár 15 szög 30 kr., ezen felül minden szög 2 kr., feltűnő betűkkel 4 kr. Csak közlésénél minden betűtáratnál 30 kr. bélyegilleték.

KIS HIRDETÉSEK.

Csak megfogadják és a szakirodalom terményel, továbbá állást keresők és adók hirdetésményel vételnek fel e kedvezményes rovatban.

Csak oly levelekre válaszolunk, melyekkel válaszra szükséges levélblyeget vagy levelezőlapot küldenek.

Betöltendő állás.

Egy nőtlen állapotú olyan gazdát szívesen keres, aki külső és belső gazdaság vezetésében járatos és hosszabb gyakorlattal is bír, állandó alkalmazást nyerhet. Olyanok, kik Nógrád vagy Heves megyében alkalmazva voltak előnyben részesülnek. Czim megtudható a kiadóhivatalban. 3945

Tejgazdasági szakiskolát végzett, fiatal, nős ispán keresetlik, ki egy nagyobb tejgazdaság vezetésére alkalmas. Belépési idő legkésőbb 1895. június hó 1. Bizonyítvány másolatok 1 ellátott ajánlatok e lap kiadóhivatalához „S. I.” czim alatt küldendők. 3963

Gróf Széchenyi Pál úr Ó Excellenciája lábodi uradalmában egy irnoki állomásra pályázat hirdetik. Évi fizetés 200 frt és teljes ellátás. Oly fiatal emberek, kik katonai kötelezettségüknek eleget tettek, valamely felsőbb gazdasági tanintézetet jó eredménnyel végeztek, s nem mi gyakorlattal bírnak, pályázati kérvényüket az uradalmi számtartói hivatalhoz Lácára (Somogy megye) mieftűbb nyújtásuk be. 3951

Nagyobb alföldi bér gazdaságban egy kulcsári állás azonnal betöltendő.

24-36 éves nőtlen, hasonmóságban már működött és hosszabb szolgálati időről szóló bizonyítványaitak intézzék bizonyítványaik másolatával ellátva L. T. czim alatt a kiadóhivatalba. — Választ csak a legalkalmasabbaknak adunk. 3968

Egy irnoki állás betöltendő f. év április 1-én a nagyváradi uradalomban évi 300 frt készpénz fizetés, élelmezés, lakás, fűtés és világítással. Megkivántatik, hogy a pályázó gazdasági intézetet végzett legyen, s hogy a magyar nyelv tökéletes birásán kívül a németet és szláv nyelvet is némileg értse. Több évi gyakorlattal bíró és katonamentes egyének előnyben részesülnek. Kellőleg felszerelt kérvények a Nagy Atádi uradalom czim alatt Nagy-Atádra intézendők. 3972

Gőzekegépész

Egy dunántúli nagyobb uradalomban f. év márczius elsejétől alkalmazást nyerhet. Ezen minőségben már több éven keresztül alkalmazva volt egyének — kik a gőzekegépésben teljesen jártasak és ezen állásra reflektálnak — a bizonyítványuk másolatával ellátott kérvényüket intézzék a „szentegáti uradalom számtartói hivatalához“ u. p. Dencsháza, Baranya megye. 3977

A péli gazdaságban február 1-én gazdasági felügyelői állás tisztségébe jön. Szerény igényű, földmives iskolát végzett, kiszolgált alisztek pályázhatnak Felvilágosítást ad a péli kezelőbizottság, ahová a bizonyítványok küldendők. U. p. Városhidvég. 3960

Állást keresők.

Gazdatiszt, ki a mezőgazdaság minden ágában tökéletes jártassággal bír s a cukorrépa és dohánytermelet is érti, kezelőtiszt állást keres. Az illető nős, családos s e pályán már hosszabb idő óta működik a legnagyobb sikerrel. Beszél magyarul, németül és tótul. Ügynökök közvetítése díjaztatik. Czim a kiadóhivatalban. 3857

Gazdasági tanintézet és tejgazdasági szakiskolát jeles sikerrel végzett 2 és fél évig béruradalomban lévő irnok, mőzes vallású, 24 éves, hadmentes, azonnali belépésre alkalmazást keres. Czim a kiadóhivatalban. 3950

Főtiszt állást keres egy 38 éves, a magyar-óvári gazdasági akadémiát végzett gazdatiszt, aki jelenben egy nagyobb főúri uradalomban hasonló állást tölt be. Kitiűnő ajánlatokkal s bizonyítványokkal. Közvetítőket megfellelő állás szerzéséért majasán díjazni hajlandó. Csak is komoly ajánlatokat fogad el e lapok kiadóhivatala „R” jegy alatt. 3971

Az adai m. kir. földmüvesiskolát jó sikerrel végzett hadmentes, nős, 25 éves, 8 évi gyakorlatlalt bíró, tevékeny egyén, ki már nagyobb kisbirtokot önállólag kezel azonnali alkalmazást keres. Bizonyítványai igen jók s bővebb értesítéssel szíveségből szolgál Szobonya Bertalan igazgató Adán. 3948

Egy 28 éves, román, kath. nőtlen, ép, erős, egészséges fiatal gazdatiszt, ki felsőbb iskolát végzett, gazdasági szakiskolát családi viszonyai miatt nem, de a gazdasági tere már 10 év óta működik, jelenleg is egy nagyobb grófi uradalmat kezel, ahol tejkezelés és cukorrépa termelés is van, állását csak a nősü és ezéljából hagyja el, de azon esetben, ha állást nyer, hol a nősülés megengedtetik, kelet tiszti vagy ehhez hasonló állást keres. Beszél és ír magyarul. Katonai kötelezettségének eleget tett, hova bevonulnia nem kell. Szíves megkeresések „Jövő” czim alatt a kiadóhivatalba kéretnek, a hol a czim megismerhető. 3961

Gazdasági irnok, izr., ki már több évi gyakorlattal és ezt igazoló kitiűnő bizonyítványokkal bír, szerény feltételek mellett állomást keres. Szíves megkeresések S. Zs. alatt a kiadóba kéretnek. 3889

Földmives iskolit jelesül végzett, 2 évi gyakorlatlalt bíró, fiatal ember április 24-re majorgazdai állást keres. Érti a cukorrépa és dohánytermelet, hz alást, teherjészet vezetést s borja nevelést. Czim a kiadóhivatalban. 3973

Ispán, több nyelvet beszélő, 14 évig elsőrangú uradalomban működő, a mezőgazdaságot és könyvvizetést érti, állását változtatni óhajtja. Czim a kiadóhivatalban. 3927

Az adai m. kir. földmüvesiskolát jó sikerrel végzett, kiszolgált katonai, zsidóvallású ifjú, gazdaságban alkalmazást keres. Magyar anyanyelvűn kívül beszéli a szláv nyelveket és a német nyelvet; rajta kívül van még két román, kath. vallású doroszlói ifjú végzett növendék, kik rögtön szolgáltaiba állhatnak, nőtlenek, ha kötelezettségüknek még nem tettek eleget. Bővebben Szobonya Bertalan igazgatónál Adá. 3898

Állatok.

Két, egy éves, vörös tarka, törzskönyvezett, tevékeny üsző eladó. Czim Kralovszky Kálmán Kis-Jenő. 3975

Intihali 12 drb 2 éves üsző importált apától és anyától eladó. Posta és vasutállomás B Eicske. Gyapay Pál, Tükrosmajor. 3936

Eladó. Egy sötét pej 6 éves hágó mén, igen magas származású angol félvér, 16 marok magas, származik a sárvári Lezcegi uradalom méneséből, pedigreevel; 8 drb. teljesen betanított teljes koru kocsió, négyesbe is összeállítható; 29 darab müzshali tehén és üsző; 1500 mm. réti szára préselve, vasutra szállítva 2 frt 50 kr. Felvilágosítást ad Hertelendy Ferenc g. zdsága Lesence-Tomajon. 3958

2 mén,

(1 sötét pej és 1 szürke) 7 éves, teljesen hibátlan és tenyészképes, eredeti lipicai faj vérváltozás következtében eladó. Czim a kiadóhivatalban. 3979

Vegyesek.

Luczerna mag,

arankamentes mm. 50 frt Berettyó-Ujfalu állomáson átvéve. Szabó János Peres posta Furta. Kivánatra minta küldetik. Bruttó súly fizetendő. 3980

Z chyfalvi gazdaságban, Fehérmegye 30 mázsa eredeti mag utáni termelt, szépen tisztított francia kék mák van eladó. Vetőmagra különösen ajánlatik. Egy mázsa zsákkal együtt vasutra szállítva 22 frt. 50 kilónál kevesebb nem küldetik. 3953

800 métermázsa elsőrendű hegyiszéna eladó a 2 frt 60 kr. a gurahonci állomáson (Arad-esanádi egyesült vasutak) préselt állapotban, vagonba rakva Uradalmi Jóságigazgatóság Uj-Aradon. 3962

Nejvételre keresek egy használt, de jó karban lévő locomil hajtáshoz alkalmazható szállítható malomszerkezetet. Ajánlatok a kiadóhivatalba küldendők. 3959

Egy talál: a yszabadalmi joga, melynek értékesítése 2-3 év alatt 100.000 frt ut jövedel nezne, 15.000 frtért eladó. Esetleg annak értékesítéséhez társ kerestetek 6000-10000 frttal. Czim a kiadóhivatalban. 3974

Két marhamérleg

1000 klos és 2 drb 4000 kigrmos hímérleg súlymüvel, mind új és jó állapotban, a Bug nyi és Tarsa czégtől, erősen építve, minden gyár, gőzmalom, szeszég és gazdasági serfözde és kőszeg részére, 100 frtnyi pénzbirág terhe mellett hatóságilag előírva, 1895. évi magyar hitelesítéssel, hálálet miatt igen olcsón egyenkint is, eladó. Sophie H. fődbirtokosnő, IV., Schwinl-gasse 14, Parter e, Thür 2. Bécs. 3978

Sörárpa. Kiállításon kitiűntetett Hanna-sörárpa vetőmag ab Hidas-Nemthi állomás a 9,— 8.50 és 8.25 frton kapható. Champilen tavasz búza a 8.50 frt Réti széna, here- és répa-mag napi áron. Megrendelések Gazdasági intézőséghez Felső-Láncz posta Perény czimzendők. 3956

AKÁ CZFA

1000 darab sorfának kiültetni való kerestetik. Háaz pusztára u. p. Pápa. 3976

Birtokvétel. Keresek készpénz fizetéssel 300-600 holdas jóménőségű birtokot. Tanyai birtok kizárva. Előnyben részesülnek a város és vasut melletti birtokok. Részletes leírás és árt kéri Winkler János, Boriban, Hont-Szántó, Közvetítő díjaztatik. 3937

Mammuth, oberndorfi és eckendorfi répamagot szállított jótállás mellett Brüder Jellinek kertii és gazdasági magkereskedése Bisenz, (Morvaország). 3934

Nád-eladás.

A kis-perkátai bér gazdaság elad tavi nádat I. osztályut, 100 kévéként 6 frt-ért. II. osztályut, 100 kévéként 5 frtért, a szolgálgyházi vasuti állomásra (Budapest-pécsi vasut) szállítva, wagonba rakva. Bővebb felvilágosítással szolgál

Ausch Pál

számartó, Kisperkátá, u. p. Sárosd. 3870

Kiadóhivatalunkban kapható: Szöveink ujjalalkítása. Írta: Baross Károly. Ára 1 forint-4 tájrajz, 1 térkép és több ábrával illusztrálva. Tárgyalja az orosz m. gazdasági életet általánosan, Várad, K. Károly, Arad, Pannia, Barozka, Mőnes, Kuvia, Világos, Huszka, Magyarád, Pankota, Varsocz, Főher-tomplom, Delibiat, Panosova, Szeged, Keoskemőtre rendezett szőlő-észeti tanulmányt tapasztalatait.

Törlesztéses kölcsön földbirtokokra.

Kölcsön a vaddi becsérték 1/4 részéig 20-50 év közt időre készpénzben. Birtokos felmondhat bár mikor, pénzügyi intézet nem mondhat fel. Csak tőly kamattal tölke is törlesztetik. Lebonnyoltás 14 nap alatt. Semmi előleges költés. Minden felvilágosítás díjtalan. Beküldendő czak: telek-könyvi kivonat, kataszterterv. Ingatlan- és Jelzálog-Forgalmi Intézet, Budapest, Váci körút 39. Legnagyobb Ingatlan és Jelzálog Forgalmi Intézet a monarchiában, mely hatóságok és a letelejtélyesebb földbirtokosoktól ajánlatos van.

Amerikai szőlővessző eladás

a pécsi püspöki uradalom szőlőiskolájából. Száraz, köves, nem tulneszes és vörőstálajokra kiválóan alkalmas. Rupestris változványokból mintegy 500.000 darab és pedig:

Ezre a gyökereinek tízezerig ..... 25 forintért
 „ a simának ..... 10 „
 „ a gyökereinek tízezeren felül ..... 20 „
 „ a simának ..... 8 „

Riparia portalis mintegy 80.000 darab, és pedig: gyökere és sima ugyanazon áron, csomagolva és utánvét mellett vasut vagy hajóra feladva, folyó év tavaszani szállításra eladandó. Megrendelésnél a vételár egyharmada nevezett uradalom központi pénztáránál Pécsre beküldendő. 3955 Az uradalom kormányzósága.

Egy 6 lőerejű Clayton és Shuttleworth-féle két nyáron át használva, és egy m. államvasuti, 6 lőerejű cséplőgép, 4 nyáron át használva, mindkettő kitiűnő karban van, eladó. Felvilágosítással szolgál szíveségből: Kassab és Breyer budapesti czég 3981 Eötvös-utca 42., II. emelet.

Cs. és kir. szabadalmazott

„Multográf”

írassokszorosító készítmény. Különösen ajánlható uradalmi, gazdasági irodák számára. — Csinos, tartós, tolosfedejű fatar-tályokba öntve az anyag nagysága és árai: széle: 18 24 36 50 centi-hossza: 24 36 45 60 mt.-ben ára: 1.80 3.50 4.80 6.50 egy-k. Feltöltéshez az anyag kilója 1.80. Hozzá való tena (fekete vagy kék) üvegenként 40 kr. Mosó-eszpek üvegenként 15 kr. Megrendelhető Kalocsán (Pest-megye) Takács D. E. „Multográf”-gyárosnál. 3872

Borjüvérhast,

disznóvérhast,

kutyáknak hasmenés kísértében fellépő betegségeit és baromfi-kolerát, ugyszintén az állatok mindenféle hasmenéseit gyógyítják a legsúlyosabb eseteknél is a

thüringi labdacok

Tudományos értekezés Wallmann-Erfurt kerületi állatorvos urnak, ugyszintén használati utasítás ingyen és bérmentve küldetik a kizárólagos gyártó Cl. Lagemann vegyészeti gyár által Erfurtban. Megrendelhető minden gyógyszerár és valamennyi állatorvos utján dobozonként 1 frt 50 kr.-ért. Főraktár Ausztria részére C. Haubner's Engel-Apotheke, Wien, I., Bognergasse 13. — Magyarország részére:

TÖRÖK JÓZSEF

gyógyszertára Budapest, VI., Király-u. 12.

Gőzekéket,

út-i lokomotivokat, gőz út-i hengereket

szállít a legtekélyesebb szerkezetben és a legmérsékeltebb áron 2223

John Fowler és Tsa

Budapest, Váci-körút 76. szám.

Tőzeg, szalmolásra és fertőtlenítésre.

Felülmulhatatlan szalmapótló és trágyaszaporító anyag. Szaggyatott, préselt, őrölt és szitált állapotban bármely mennyiségben megrendelhető az uradalmi igazgatóságnál 3877

Lengyeltóiban, Somogy megye.

Magy. vitorlavászon és zsávolgyár

SALZMANN ÉS TÁRSA

gyártelep SZEGEDEN.

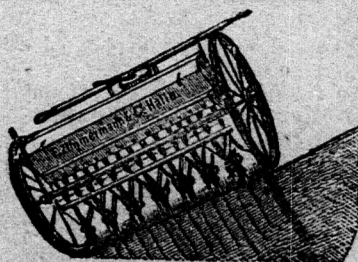
Központi iroda és raktár: BUDAPEST, V., Nádor-utca 20. 3189

Készít nyers és vízmentesen telített vitorlavásznakat, ponyvákat, redővásznakat, termény- és malomkezelési zsákokat.

LOUIS FEDOR

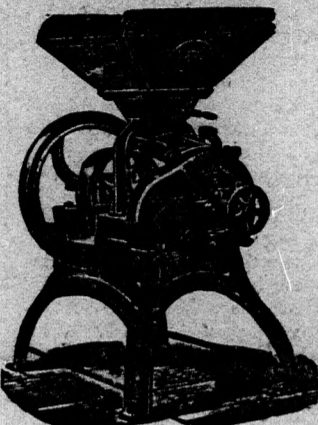
nemzetközi gépcsarnoka

NYIREGYHÁZÁN

Ajánlja felülmulhatatlan Zimmermann-féle sor- és szórvetőgépeit, hegyes és sík talajra. Sack és más rendszerű egy-, kettős és hárombarázdás aczélekeit, boronák, sima, szeges, gyűtűs, Cambridge és Croskill hengereit. Szecska-, répavágók legkülönbözőbb kivitelben, kitűnő darálógépeit

„RAPID” (gabonadarálásra legalkalm. daráló, mivel rendkív. lisztes darát sőt valódi lisztet képes előállítani.)

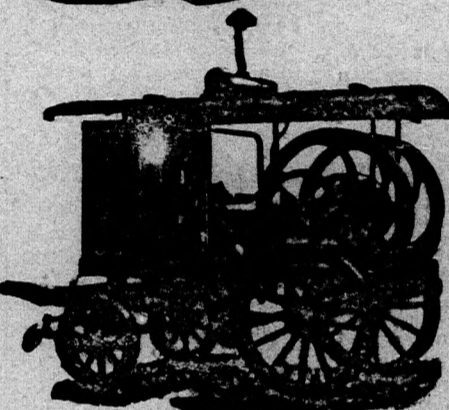

„Unicum” és Krupp-féle egyes és kettős „Excelsior”.

Hille Mór-féle minden kiállításon a legelső díjjal kitüntetett, az idei Berlinben tartott nemzetközi petroleum-motorversenyen, melyben 16 elsőrendű czég 28 motorral részt vett pályadíjnyertes és ott is mindenütt nagy szenzációt keltett

petroleum-motorait,

melyek malom- és cséplőgéphajtásra is alkalmasak; valamint ugyane czég benzín- és gázmotorait is. Röber-féle gabona, lóhere, répamag, arankamenté sítókészítők és készülékeik, konkolyozók, szelelőrosták stb. Kitűnő járgányok.

Lóherecséplőgépeit,

melyek a hereféléket egyszerű cséplésre tisztán kicséplik és osztályozzák. Kühne Ede hírneves mosoni gépgyáros gyártmányait szintén raktáron tartom.

Elvállalok villanyvilágítási, villanyerőátviteli, őrölő- és olajtömlő, vízvezetési stb. berendezéseket. Falusi kastélyok, tanyák, istállók stb. villamos kivilágítása petroleum-motoraim alkalmazása mellett most könnyen és olcsón vihető keresztül.

LOUIS FEDOR, Nyiregyházán.

Zimmermann és társa, Szala melletti Halasi gépgyáros czég, Hille Mór érszadi gázmotorgyár, Tanter lóherecséplő gépgyáros, Bamford u. Szeged melletti számos más elsőrendű bel- és külföldi czég, kikizárólagos magyarországi képviselője.

Sertéshimlő ellen

biztos és hatékony oltó-anyag kapható dr. Pécsi Dani nyilv. tehénhimlő - termelő - intézetében Turkeve, (J.-N.-Kun-Szolnokmegye.) Árak: 1 üvege = 20 adag: 2 frt, 100 adagon fölül, adagonként 6 frt.

Haldek magkereskedése Budapest, Károly-körút 9.sz.

szállít arankamentes állam. ólomzárólt

LÓHERÉT

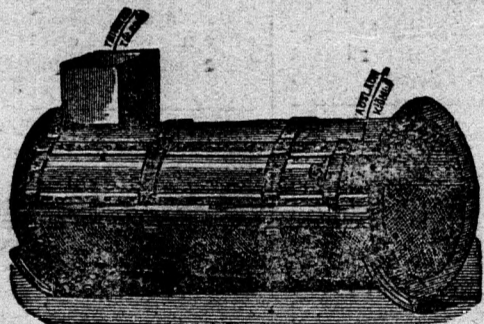
70 frttól kezdve,

Luczernát

55 frttól kezdve. 3777

GRAEPEL HUGÓ

szabadalm. lóhere-tokászoló készüléke

minden cséplőgéphez alkalmazható, 25 százalékkal nagyobb munkaképesség mint bármely más készülék-nél. Legkitűnőbb szerkezet legolcsóbb árban

GRAEPEL HUGÓ gépgyárosnál Budapesten, V., Külső Váci-ut 46. sz. 3536

Heremag arankamentes 76 és 72 frt.
Répamag oberndorfi sárga 32 „
Baltacim-mag kétnyiretű 16 „
Államilag ólomzárólya 50 kilós zsákban bruttó 100 kilónként fenti árakon kapható:

Gr. Teleki Arvéd

Drassói uradalmában.

Alvinez állomásnál, ha utánvételt rendeltek; vevő állomásán, ha a pénz franco küldetik. Nagyobb vételnél engedmény.

Levelek Koneza postaállomásra kéretnek.

Luczernát, lóherét, répamagot ajánl

Mauthner Ödön magkereskedése

BUDAPESTEN.

Figyelmeztetés: Répamagvaim szerződésileg Északnémetország leghíresebb, legmegbízhatóbb termelői által kizárólag részemre termeltettek. Ennek folytán fajazonosságért továbbá 95 de legkevesebb 85% csiraképességért szigorú szavatolást vállalok, 85%-nál kevesebb csiraképességűt (bár ilyen nem forgalmazok) visszafogadok. Nagy fontosságú ez a gazdára nézve, mert a tavalyi gyakori esőzések által a répamag 1/5 része csak 50%-60% csiraképes,

Az ország...
Egész év...
AZ OM...
G...
(1895...
Az „...
let” által...
előadások...
Első...
Déle...
Károly...
kapcsolat...
elmélettel...
Déle...
Gyula. A...
nek ellen...
Délu...
megtekin...
Máso...
Déle...
dor. Ujab...
réből. (I...
Déle...
A kender...
Délu...
elevátor...
Harm...
Déle...
A komlót...
Déle...
dor. Ujab...
réből. (II...
Délu...
tekintése...

M...
T...
meg...